

Нова Европа

Периодична библиотека за државните проблеми на новия ред

DAS NEUE EUROPA
STAATSRECHTLICHE PROBLEME DER NEUEN ORDNUNG
HERAUSGEBEN VON PROF. Dr. L. Wladikin - Sofia

JAHRGANG II

HEFT 1

Dr. Wilhelm Frick
Reichsminister

Die Verwaltung im Kriege

Gemeindeverwaltung im Kriege

Das Deutsche Berufsbeamtentum ein Grundpfeiler des Dritten Reiches

Д-р. Вилхелм Фрик
Райхсминистър на вътрешните работи

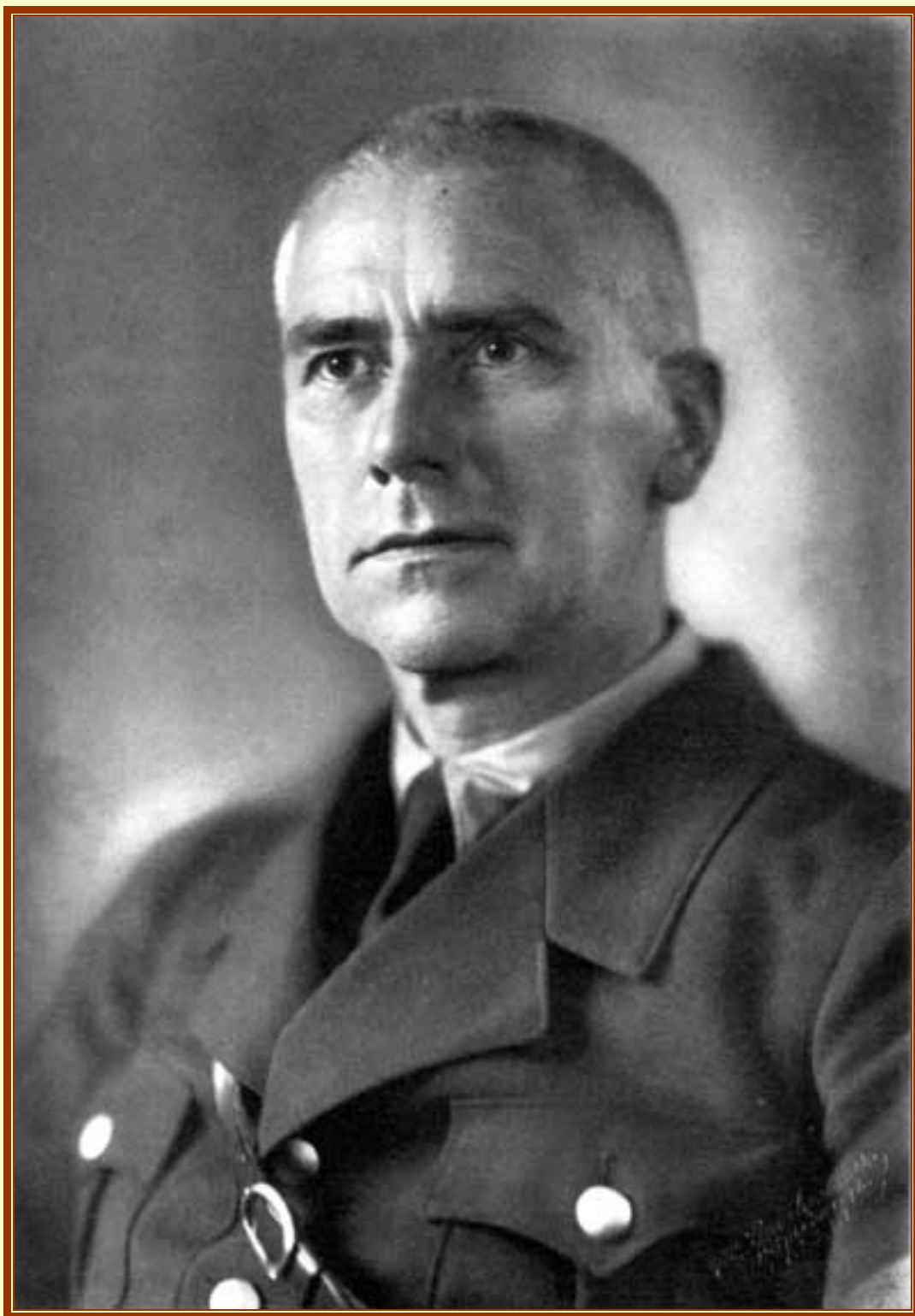
Държавно и общинско управление във време на война

Чиновничеството в новата държава

С позволението на автора, преведе от оригинала:
Д-р. М. Беловеждова

Печатница „Изгрев” - София

Д-р. Вилхелм Фрик
Райхсминистър на вътрешните работи

Съдържание:

❖ Д-р Вилхелм Фрик - личност и дело, от проф. д-р Л. Владикин	6
❖ Държавно и общинско управление във време на война.	14
❖ Германското чиновничество като стълб на новата държава.	25
❖ Духът на новото управление и единството на Райха	35
❖ Германското общинско устройство	40
❖ Реч на Имперския министър на Вътрешните работи д-р Фрик по случай конференцията на Националсоциалистическия съюз за физическо възпитание, състояла се на 15 януари 1939 год.	42

Д-р. Вилхелм Фрик - Личност и дело

Когато Хитлер правеше първите стъпки в своята; политическа кариера и проповядваше идеите на новата националсоциалистическа партия, той срещаше съпротива от всички страни. Комунисти и евреи, плутократи и равнодушни интелегенти, старите партии и властващите правителства - всички бяха, повече или по-малко, против него. Но той не се смущаваше от идейните си врагове, защото кремъкът само при удар пуца искрите си. Най-опасно беше правителството, което със своята полиция можеше да осуetyава публичните събрания и да пречи на Хитлер да говори на народните маси.

Тъкмо в този опасен период на закрепване, ценна помощ дойде от там, от където най-малко можеше да се очаква - от директора на политическата полиция. Като служебно лице, д-р Фрик трябваше да изпълнява нарежданията и желанията на своето правителство. Но неговият голям патриотизъм и самостоятелен ум му подсказваха, че нито полумерките на правителствата, нито закърпените с нови кръпки програми на старите буржоазни и разни видове марксихески партии, биха могли да се справят с тежкото положение. Войската свали мюнхенската съветска република, но юдео-комунистическата зараза се пръсна по цялата страна. Необходими бяха нови средства за борба и нова идеология. Острият поглед на д-р Фрик съзря и едното и другото у младото Хитлерово Движение. И той му стана приятел, по най-чисти подбуждения. От начинаещия политически водач не можеше да се очаква никаква облага. Дори присъединяването към него носеше сигурни неприятности. Но честното убеждение не прави сметки - те са присъщи само, на ония, които спекулират с „убеждението” си.

Съгласно с полицейските наредби, Хитлер трябваше да иска разрешение за своите чести публични събрания; плакати и манифестации. Тази необходимост довеждаше до чест допир с директора на политическата полиция. Без да се издава отначало, директорът го покровителствуваше и когато нещо не биваше в ред, работите се оправяха в пряко разбирателство между д-р Фрик и Хитлер. Висшият административен сановник и младият революционер в политиката станаха тайни приятели. Едно чисто приятелство, чиято верност не е била помрачавана нито от едно облаче, от 1920 година до ден днешен.

В „Моята Борба” Фюрерът е характеризирал д-р Фрик и неговия началник Ернст Фьонер (починал през 1925) със следните думи: „Те бяха единствените висши държавни служители, които още тогава имаха смелостта да бъдат първо германци, а после чиновници”.

Към края на 1921 година, когато новото баварско правителство взе открито страната на старата буржоазия, смесена със социалдемократическо поражение и подгони всички противоеврейски и националистични течения - д-р Фрик помоли да бъде преместен на друга длъжност, понеже будната му съвест не му позволяваше да прави компромиси със себе си. Но той и от новия си пост (шеф на криминалната, вместо на политическата полиция; в Мюнхен); помагаше на Хитлеровото Движение и все повече и повече се доближаваше до него.

На 8 ноември 1923 вечерта, в обширната зала на Хофбройкелер се разигра една бурна политическа драма. Шефовете на едно некадърно, но диктаторско правителство бяха се събрали да изложат пред народа своята програма тъкмо в навечерието на

годишната от поразенската Ноемврийска революция. От трибуната говореше баварският министър-председател фон Кар, който наскоро бе получил диктаторски пълномощия. Събранието се председателствуваше от военния министър генерал фон Лосов и директора на полицията полковник Зайсер. Слушателите трябваше да се досещат, че думите на президента са подкрепени от въоръжената сила на държавата.

Внезапно, речта на фон Кар бе смутена от силен глъч и трясък откъм входа. Вратите шумно се разтвориха и в залата нахълта една въоръжена група от Хитлерови шурмоваци, начело със самия Хитлер. С един револверен изстрел в тавана, Фюрерът накара всички да замлъкнат и да обърнат очи към него. Тогава той се качи на трибуната, където още стояха смутени тримата баварски властници, и в кратка реч прогласи Националната революция. Червеният райхспрезидент Еберт и неговото правителство бяха обявени за свалени. На тяхно място, след не-колко минути, щеше да бъде съобщен съставът на новото национално правителство.

Хитлер покани фон Кар, Лосов и Зайсер, както и набързо повикания генерал Лудендорф, на кратко съвещание в съседната стая. Когато петимата се оттеглиха, на трибуната възлезе Херман Гьоринг, който продължи да обяснява на изтръпналите от възмущение слушатели, смисъла на националната революция.

В съседната; стая досегашните, трима властници дадоха съгласието си да участват в новото правителство на Адолф Хитлер. Самият той, безукорно честен и идеалист, повярва на Кар, Лосов и Зайсер. Те обявиха и пред събранието съгласието си и се солидаризираха с революцията.

Като дълго заприщван порой, народът избухна във възторжени одобрения, и националистическо ликуване.

Всички се разотидоха да съберат сили за следния ден. Хитлер заспа сън на праведник. Но тримата реакционери - Кар, Лосов и Зайсер - не мигнаха цялата нощ. Ползувайки се от идеалистичната доверчивост на Хитлер и хората му, те устрои контрареволюцията. Един от първите, който трябваше да бъде обезвреден, беше началникът на криминалната полиция д-р. Фрик. Той беше арестуван. Заедно с него и другаря му по професия и убеждения Фьонер.

На разсъмване, Хитлер узна за предателството, с повече възмущение, отколкото изненада. Без да губи присъствие на духа, непоправимият идеалист реши да прибегне до най-ценното си оръжие: народното доверие. Той събра хората си и в стройни редици ги поведе по мюнхенските улици. Навсякъде пробуденият в националната си гордост народ ги приветстваше възторжено. Изпълнен с нова вяра, Хитлер маршируваше начело на дългата колона към площада Одеон.

Но когато мраморният площад бе изпълнен с кафяви униформи и ликуващ народ, полицията на контрареволюционерите, скрита подло в ъглите, започна да стреля в колоните. Тълпата се разбяга. Редиците се огънаха, но останаха по местата си. Другарят на Фюрера падна смъртно ранен и го повлече на земята. Шестнадесет млади националсоциалисти бяха убити. Реакцията тържествуваше...

Заедно с Хитлер, на подсъдимата скамейка се намери и д-р Фрик. Той бе осъден за помагачество на една година и три месеци затвор. От този момент, Хитлер и Фрик бяха свързани в открито и рицарски-вярно приятелство.

*
* *

Пет седмици след мюнхенския процес, д-р Фрик бе избран за народен представител в Райхстага. Фюрерът бе още в затвора, а Партията му разтурена и забранена. Националсоциалистите бяха преследвани навсякъде и с всички средства. При това положение, д-р Фрик имаше тежката задача да защитава идеологията на Фюрера и да я проповядва от трибуната на имперския парламент. Тази своя задача Фрик изпълни с умение и непоколебима твърдост.

Когато Хитлер излезе от затвора и при най-трудни условия поднови Националсоциалистическата партия, д-р Фрик побърза да се притече в редиците ѝ - неговата членска карта носи № 10. Това беше през 1925 година.

През 1927 год. в Райхстага имаше само 7 националсоциалисти. Фюрерът натовари д-р Фрик да бъде водач на парламентарната група, която беше безмилостно атакувана от всички страни. Борбата на тази малка идейна група срещу потискащото мнозинство врагове е образец на парламентарна ловкост, жилавост и вяност.

С всеки последващ избор числото на депутатите националсоциалисти растеше. В 1930 година те бяха 107, а през 1932 нараснаха на 230. Д-р Фрик оставаше винаги водач на парламентарната група - Фюрерът и не помисли да го смени по каквито и да било съображения. Вяност за вяност е първата нравствена заповед за националсоциалиста.

Д-р Фрик се прояви не само като устойчив парламентарист, но преди всичко като блестящ администратор. Той е първият по време националсоциалистически министър.

От 23 януари 1930 до 1 април 1931, Фрик беше министър на вътрешните работи и народната просвета във федералната провинция Тюрингия, със столица Ваймар. Като шеф на тази важна служба, Фрик разви така резултатно своя организационен талант, че привлече върху себе си вниманието на цялата германска интелигенция, както за похвала и възторг, така и за клеветничество и всевъзможни пречки.

Тогава, след побратимяването; на германските плутократи, евреи и марксисти със съглашенските гешефтери и крепители на Версайския диктат, в цялата страна започнало едно широко разложение, срещу което, именно, въставаха националсоциалистите. Като опитен администратор Фрик се залови най-напред да заздравя материалната опора на властта - да издигне нравствено, политически-национално и съзнателно-дисциплинарно тюрингската полиция, още повече, че в индустриалните градове на тази страна комунизмът беше твърде много разпространен. Обаче, берлинското правителство на социалдемократите, вместо да подкрепи усилията на тюрингския реорганизатор, започна да го спъва, ту коварно, ту открито. Райхсминистърът Северинг и после наследникът му д-р Вирт отидоха до там, че му отказаха законните парични средства за обзавеждането на полицията. Стигна се до

остър спор, който бе отнесен до Държавния имперски съд¹. В този спор, професорът по държавно право в Йенския университет, Ото Кьолройтер, взе страната на д-р Фрик и тази смелост едва ли не предизвика уволнението на именития учен от страна на вилнеещата реакция.

Смелостта и неизчерпаемата енергия си съперничеха в душата на национал-социалистическия министър. Имащ в ръката си администрацията и народното просвещение, той се зае да насажда у младежта морала и светогледа на националсоциализма. Една от първите му работи беше да разкрива и смазва корупцията - този червей на всяко управление и всяко общество. Той подгони булевардната книжнина и изроденото изкуство, които така приятно допадаха на еврейския дух и на несъзнателните негови жертви. Негърско-американската джазова музика, която пръскаше кал върху душите на младежта беше почти отстранена. В училищата министър Фрик се зае систематично да внедрява любов към родината и почит към националните традиции. Той въведе една училищна молитва, с която учениците молеха Бога *да ги избавим от измамата и предателството*. Евреи, всевъзможни марксисти и плутократи се почувстваха засегнати от духа на тази молитва и поискаха Държавният имперски съд да я забрани. И съдът на социалдемократическа Германия отмени тази честна и набожна молитва, под предлог, че тя „наранявала чувствата на другите”. Пораженият дух на Ваймарската конституция даваше право на всеки гражданин да лъже нацията и да предава нейните традиционни духовни богатства. Това те наричаха свобода.

Министър Фрик посегна да морализира и национализира театъра и киното. За тази цел той издаде няколко подходящи наредби. Но собствениците на театрите и кината, които се интересуваха от касовите сборове, а не от нравствената стойност на продаваната стока, се отнесоха до съда и Върховният административен съд отмени на министъра. Но националсоциалистът у д-р Фрик не се отчая. Той продължи борбата срещу деморализацията с други средства.

Неговата великогерманска идеология се проявяваше наред с другите мероприятия, в борбата срещу масовите аборти; срещу имигрирането на евреи от Полша и Галиция, срещу кръвосмешението с малоценни раси. Министър Фрик учреди в Йенския университет първата професорска катедра по *наука за расите* (Rassenkunde), която катедра; цъфти и днес като извор на нова светлина.

Най-после безсилни да се борят с упоритостта и енергията на министър Фрик, реакционерите на либерално-марксистическата „свобода” бламираха национал-социалистическия министър в Тюрингския ландтаг и го заставиха да напусне кабинета. Но семето, което той беше посял, вече бе пуснало дълбоки корени и не можеше да се изтреби. Хитлер отправи до бившия си министър едно публично благодарствено писмо, с което призна големите му заслуги „принесени на германския народ от висотата на отговорното служебно място”.

Само след една година, народът наложи, на Тюрингия едно чисто националсоциалистическо правителство.

¹ Вижте биографията на проф. Кьолройтер (в книгата „Политическият образ на днешна Япония”), №4, редица втора от нашата библиотека, стр. 9.

*
* *

На 30 януари 1933, Адолф Хитлер беше натоварен от райхспрезидента Хинденбург да състави новото правителство. По необходимост и временно, Фюрерът влезе в коалиция със сродни по дух партии. В кабинета си той имаше само двама истински националсоциалисти: Вилхелм Фрик и Херман Гьоринг. На стария си идеен другар, Хитлер повери важния пост: райхсминистър на вътрешните работи.

Д-р Фрик и този път прояви своите качества: съобразителност, свързана с действие. Той веднага ловко осигури на Националсоциалистическата партия ценни опорни пунктове във всички провинции на Райха, дори там, където правителствата още не бяха националсоциалистически, чрез назначаването на полицейски комисари, които незабавно взеха в свои ръце униформената и тайната полиция.

След една година, Гьоринг стана министър-председател на най-голямата и меродавна провинция на Райха, Прусия, а като пръв негов другар в кабинета се възправи енергичната фигура на д-р Фрик като пруски вътрешен министър. Този път Хитлер можеше да бъде спокоен от изненади. Не само народът със своето доверие, но и организираната сила на държавата бяха в сигурни ръце.

Не само като борец, не само като верен партиен и личен другар, не само като талантилив организатор, но и като *оригинален и вещи законодател* д-р Вилхелм Фрик остави своето име в историята на Райха и на нова Европа.

Нека споменем, че той остана водач на парламентарната група и след 12 ноември 1933, когато в Райхстага влязоха 661 националсоциалистически депутати.

Епохалното дело на Адолф Хитлер - превръщането на Райха от федерация в единна държава - беше юридически подредено чрез законодателството на райхсминистър Фрик. След една година, под ръководството на д-р Фрик и с неговото пряко участие, беше изработен и гласуван новия закон за общините, валиден за цялата страна. В така обновения Райх беше необходимо да служи едно обновено по дух и подготовка чиновничество – и този закон от 25 януари 1937, пак е дело на Фрик. В областта на народното здраве, на спорта, на общественото подпомагане, на трудовата повинност и д-р. т., организаторският талант на д-р Фрик, неговата голяма опитност и пълното му проникване от Хитлеровия светоглед, се проявиха бляскаво. Дългогодишното приложение на тези закони, от създаването им до сега, са доказателство за държавническото изкуство и за сигурната ръка на Вилхелм Фрик.

В изработването на прочутите „*нюрнбергски закони*“, които облякоха във формата на правни норми основните догми от идеологията на националсоциализма, райхсминистър д-р Фрик взе най-живо участие. Особено законите за националното знаме, за поданството, за защитата на германската кръв и чест, са дело на Хитлеровия дух и на Фриковия реализъм.

*
* *

Така д-р Вилхелм Фрик стана един от първите реформатори на старата Германия и творци на Третия Райх. В тази колосална и с епохално значение работа, Фрик се ползваше не само от своите вродени способности, не само от постоянното и пряко напътствие на Фюрера, но и от своята солидна научна и служебна подготовка.

Вилхелм Фрик произхожда от здрав селски род. Баща му е бил учител в Алсенц - живописно градче в северен Пфалц, Рейнска област, където Вилхелм е роден на 12 март 1877 година.

Скромнен, но образован човек, бащата е издържал сина си в гимназия, а после като студент по право в университетите на Мюнхен, Гьотинген и Берлин. Младият Фрик завърши правните науки, с научната титла доктор на правото от Хайделбергския университет.

След изкарването на държавния стаж и изпит, д-р Вилхелм Фрик стана чиновник по ведомството на вътрешното министерство и с пристрасти към полицейската администрация, на която не само служеше, но продължаваше да я изучава теоретично и практически. Заемал е различни длъжности, авансирайки доста бързо, благодарение на своите способности, познания и добросъвестно носене на службата.

Обяви се първата световна война на 2 август 1914. Д-р Фрик още като младеж беше освободен от военна служба. Но той съзнаваше, че на отечество може да се служи честно и на вътрешния фронт. Той беше назначен за околийски управител в Пирмазенс – една трудна за управление и продоволстване област, понеже: бе гъсто населена с работнически семейства, които се нуждаеха от всевъзможни грижи, а освен от това, градът се намираше на главния път за бойния фронт и беше почти безспирно прекосяван от заминаващи колони и връщащи се части. Тук за пръв път д-р Фрик имаше възможност да прояви своя организаторски талант и майсторски се справяше с безбройните затруднения.

Към средата на 1917 година, когато войната се затегна и нравите се разхлабиха, д-р Фрик беше назначен да води борба против спекулата, със средствата на Мюнхенската полицейска дирекция. Неговото умение да разкрива мрежите на спекулантите и да ги преследва безмилостно, беше станало пословично.

Като пламенен родолюбец, д-р Фрик понесе с голяма душевна болка погрома на Германия и подобно на младия Хитлер, обърна омразата си не само към враговете, но преди всичко към вътрешните вредители, които разложиха тила и подготвиха поражението. За него, Ноемврийската революция беше само логически завършек на разложителната работа, която от край време, но особено след първите неуспехи, беше вършена от комунисти, евреи, социалдемократи и други такива интернационалисти. Борбата му против комунистическата мюнхенска република едва не му струва главата.

Твърдото и умело поведение на полицейския директор д-р Фрик заслужи не само доверието, но и приятелството на началника му - полицейския президент Ернст Фьонер, същият, за когото споменахме по-горе. Борбата на тези двама горещи националисти против комунизма и поражението ги доближи идейно до Адолф Хитлер и те почнаха да му съчувстват и тайно да му помагат в неговата възродителна мисия. Именно по това време, към лятото на 1919 година, д-р Фрик беше назначен за директор на политическия отдел при Мюнхенската дирекция на полицията. В това си

качество, той беше в постоянен допир с Движението на Хитлер. Макар и професионален чиновник, с отлични атестации и блестяща служебна кариера пред себе си, д-р Фрик тръгна по пътя на идеалистичния отечествен дълг, рискувайки службата си. И действително, службата бе пожертвана, но Германия спасена.

От започването на сегашната война, райхсминистър Фрик пое върху широките си плещи тежкото бреме на вътрешния фронт. Ползващ се с безграничното доверие на Фюрера, д-р Фрик бе назначен от него и за *генерален пълномощник по административното управление на целия Райх*. Застанал на най-високото йерархично стъпало в ресора на вътрешната гражданска администрация, д-р Фрик е център на огромната мрежа, която обхваща стотици учреждения и хиляди служби. Покрай обикновените административни работи, в компетенцията на райхсминистър Фрик влизат още издръжката на войнишките семейства, както и грижите за пострадалите от войната по какъвто и да било начин. Образцовото функциониране на тези служби, които са толкова важни за поддържането на духа на населението в тила и отраженията му на фронта, са дело на онзи висок морал и организационен замах, който министър Фрик е внушил на своя огромен щаб от помощници. Та дори преустройването по националсоциалистически образец на присъединените германски области - Австрия, Судетите, Силезия и др. - бе поверено и извършено пак от Фрик и подбраните от него способни и честни чиновници по ведомството.

Като външен израз за признателността на отечеството, Фюрерът награди д-р Фрик с Кръста за военна заслуга първа и втора степен.

В лицето на Хайнрих Химлер - райхсфюрерът на Щурмовите отреди SS - д-р Фрик намери своя конгениален² помощник, с когото изградиха световно-образцовата германска полиция.

Макар 66-годишен, райхсминистърът д-р Фрик е, пълен с енергия и инициативи. Той приема огромни доклади и дава хиляди нареждания. Често той посещава Фюрера в Главната му квартира на източния фронт, за да му докладва по-важните работи и да получава от него основните директиви.

Всестранно подготвен и опитен администратор, въплъщение на честност и преданост към служебния дълг, искрен националсоциалист и до смърт предан на своя Фюрер, талантлив технически организатор и държавен мъж с големи качества - такъв беше д-р Вилхелм Фрик, комуто германският народ дължи много от своето спокойствие, а Райхът - много от своята сигурност.

Трите статии, които ние поднасяме на просветения български читател представляват една незначителна част от писменото и устно творчество на райхсминистъра д-р Фрик, но те са така подбрани, че дават вярна представа за неговата духовна личност и за качеството му на политически писател и оратор.

Първата студия - Администрацията във време на война - е една академическа реч, която д-р Фрик произнесе на 7 март 1940 година, в аулата на университета Фрайбург, по случай поднасянето му знаците на почетен доктор на този университет.

² Сроден по дух, дарба, талант; близък.

Втората студия - Общинска администрация във военно време - е обнародвана за пръв път в централното списание за общинска политика: „Националсоциалистическата община”, от 1 април 1940.

Третата студия - Германското чиновничество като стълб на новата държава - е реч, произнесена пред конгреса на германските чиновници от целия Райх, на 9 май 1939 година.

Проф. Л. Владикин

Държавно и общинско управление във време на война.

I

Решението на академическия съвет на Фрайбургския университет да ме удостои с титлата почетен доктор много ме зарадва и аз чувствам нужда да ви изкажа лично искрената си и сърдечна благодарност за тази оказана ми чест. Аз тълкувам това отличие като доказателство, че вие признавате и цените участието и интереса, който винаги съм проявявал към града Фрайбург и университета му. Днес, когато този град влиза в обсега на фронта, още повече ще му посветя вниманието си. Този мой интерес се дължи на убеждението, че подпомагане работата на нашите университети и грижата за културното издигане днес, когато науката до висша степен е в услуга на родната защита, е една от най-важните ни обществени задачи. Бъдете уверени, аз всякога се чувствам тясно свързан с това дело, а чрез него и с цялото професорско тяло и студентство. Много от онези, които принадлежат към тези кръгове, днес не са между нас.

Те служат на родината с оръжие в ръка, не забравяйки великата традиция на германските университети, които са научили академичната ни младеж да поставя винаги и над всичко родината. Нека мисълта за нея, дълбоката обич към Фюрера, към народ и отечество, бъдат обновяващият се пламък, който осветлява пътя на академичната ни младеж и заякчава и засилва волята ѝ в тежката борба, която изнася днес германският народ и която каквото и да стане, ще го изведе до победа.

Вие ме помолихте да дойда и получа лично знаците на оказаната ми чест. Аз изпълних с удоволствие това ваше желание, защото то ми дава възможност да посетя една област, към която днес специално е насочен нашият интерес, нашата грижа и нашето сърце. Това са областите, които се намират в непосредствена близост до фронта и които носят в чувствително по-голям размер тежестите на войната, в сравнение останалите области на Райха. Те ни дадоха внушителен пример на дисциплина, любов към родината и готовност за жертва. Много съотечественици от тези местности бяха принудени за по-дълго или по-късо време да напуснат огнищата си; други с преданост и големи жертви изпълняват задълженията по настаняването и продоволствието на нашите войници. Сърдечна нужда изпитвам да уверя всички тези съотечественици от пограничните области, че Фюрерът, имперското правителство и целият германски народ с благодарност и гордост признават и адмирират техния начин на мислене и тяхната жертва. Особено съм доволен, че ми се отдава да сторя това именно днес, в деня на освобождението на Рейнската област.

Туй, което се чувства така осезателно в цяла Германия и особено силно в тези области, е спокойствието, решителността и увереността на народа ни. Тази увереност почива предимно на твърдото съзнание за правото на каузата ни. Защото това, към което се стремим е, преди всичко, осигуряване правата на живот и жизнено пространство за един 80 милионен народ, който, по значение, способности, работливост и заслугите си за човешката култура, има право на същото място ѝ същата роля в света, както останалите големи народи на земята.

Нашата увереност в крайната победа почива преди всичко върху обстоятелството, че начело на народа ни седи човек, който от 1933 година го води от успех към успех и

който и в тази война, благодарение гениалната си политика, му създаде отлична позиция. Германският народ днес не воюва на *два фронта*, както това беше през световната война, а е в състояние да противопостави на неприятеля своята съсредоточена, изключителна мощ само на един фронт. При това всеки германски гражданин има пълното съзнание, че Райхът е така подготвен и устроен за войната, и то не само във военно отношение, а и в гражданско, че германският народ, с пълна увереност в крайната победа, може да изчака по-нататъшното развитие на войната. Вътрешната администрация изпълнява в това отношение важни и решаващи задачи. Днес искам да ви занимаю с мерките, които са взети за успешното провеждане вътрешната отбрана на Райха, главно в областта на администрацията.

II.

Сега има коренно различие в сравнение със световната война от 1914/18 година. Каква беше тогава организацията на гражданската отбрана? С обявяването на военно положение, изпълнителната власт мина изцяло върху военнокомандващите, като тези последните, по свое усмотрение, можеха да поемат грижата за цивилната администрация и да я снабдят с нужните наредби. Доколко военните искаха да използват тази власт, бе предоставено тям. В резултат на това, във всяка отделна военна област правното положение бе различно, понеже всеки главнокомандуващ издаваше такива нареждания, каквито той намираше за целесъобразни. При това, администрацията премина върху военнокомандващите в същото състояние, в което се намираше в деня на обявяването на военно положение. Отделният гражданин можеше, по принцип, да използва същите възражения и същата съдебна защита срещу административни наредби, които го затрудняваха, както в мирно време. А военното стопанство въобще не беше организирано.

Постепенно се наложи, именно във военното стопанство, да се вземат набързо една след друга редица мерки, които се характеризират с това, че бяха в по-голямата си част импровизирани и няхаха никаква органическа връзка с държавния и стопански живо. Те бяха в пълно противоречие със структурата на федеративната държава, каквато бе Райхът, както и с основните принципи на либерализма и индивидуализма, които лежах в основите на държавния и административен живот. Главната им цел беше, ако това бе некак си възможно, да създадат нормални административни и държавни условия.

От цялата структура и организация на националсоциалистическата държава е ясно, че е на лице коренна противоположност в това отношение. Националсоциалистическата държава поначало е устроена да гарантира най-голяма концентрация на силите, най-голяма сигурност, подвижност и приспособимост. Това бе необходимо, за да може националсоциалистическата държава да се справи с огромните задачи, които си поставя тя в мирно време и да реализира целите на Националсоциалистическото движение, а също така да осигури нацията, в случай че съдбата принуди германския народ да воюва.

Отличителните белези на националсоциалистическата организация в мирно, както и военно време, са единство в ръководството, пълна концентрация, авторитарно управление, ясни и определени наредби и ангажиране на всеки отделен индивид за целите на общността. При обявяването на войната, много лесно бе да се изгради цивилната отбрана на Райха върху тези основни начала. Съществуващите вече

организационни форми можаха, почти непроменени в по-голямата си част, да бъдат поставени в служба на военното ръководство, както и на военното стопанство. Там, където трябваше да се предприемат преустройства, се извърши едно органическо преизграждане на вече установените форми. Така цялата организация на цивилната отбрана е органически пригодена към устройството на националсоциалистическата държава и на нейната административна конституция. Тя не е някакво изключително състояние, а е необходима и смислена част от националсоциалистическия строй. Ето обяснението, защо така бързо и без търкания стана пригаждането на нашата администрация и на нашето стопанство към войната, като се избегнаха така опасните промени в общата конструкция.

III.

Планомерната подготовка за една възможна война бе проведена още в мирно време. За тази цел Фюрерът беше назначил *един главен пълномощник за имперската администрация и един главен пълномощник за имперското стопанство*. На главния пълномощник за администрацията бе предоставено напълно ръководството на гражданската администрация, с изключение на стопанската част. Под негова власт бяха следните министерства: министерството на вътрешните работи, министерството за народното възпитание, министерството на вероизповеданието и имперската служба по местоподреждането. На главния пълномощник за имперското стопанство бе предоставено ръководството на цялото стопанство, без индустрията за въоръжаването. Неговата върховна задача беше да постави в служба на отбраната всички стопански сили и да осигури живота на германския народ в стопанско отношение. Под негово ведомство бяха следните министерства: министерството за прехраната, министерството на труда, управителят на горите и главният комисар за определяне цените. Двамата тези пълномощници имат правото да издават наредби и закони, (със съгласието и позволенията на военния щаб), дори когато те престъпват съществуващите закони. За опростяване процедурата по издаването на наредби и закони, служещи за военни цели, беше създаден един триумвират.

При обявяването на войната, правата на главния пълномощник за имперското стопанство бяха отчасти ограничени, понеже той бе в зависимост от ръководителя на четиригодишния план. Задачата на ръководителя на четиригодишния план в мирно време беше да издигне германското стопанство до най-голямата висота, като използва най-рационално всички сурови материали на страната и сведе до минимум зависимостта на народното стопанство от чужбина. Задачата на главния пълномощник за стопанството се ограничаваше в подготовката на стопанството за в случай на война. С обявяването на войната, задачите на ръководителя на четиригодишния план трябваше да се продължат като чисто военно-стопански. Наложиха се едно ясно разграничаване компетентността и сферата на действие. По предложение на главния пълномощник за стопанството, ръководителят на четиригодишния план, генералфелдмаршал Гьоринг, пое цялото военно стопанство в ръцете си, а компетентността на главния пълномощник за стопанството, с оглед на стопанската политика и на военното финансиране, се ограничи до задачите на стопанското министерство и народната банка. За да се гарантира съвместната работа между ръководителя на четиригодишния план и числящите се към него стопански ведомства, последните бяха обобщени в един главен съвет под председателството на фелдмаршал Гьоринг и с участието на държавните секретари от всички заангажирани във военното стопанство ведомства, на шефа на отделението за стопанска защита и на пълномощника на заместника на Фюрера.

Работата на този съвет се състои в гласуване на текущите въпроси, приемане и изучаване доклади и вземане нужните военно-стопански мерки. Той е инстанцията, която изяснява най-важните въпроси и дава директивите за тяхното разрешение. Провеждането на тези мерки, както и изработването на съответните наредби е предоставено на съответните ведомства.

Главният имперски пълномощник за администрацията, ръководителят на четиригодишния план и главният пълномощник за имперското стопанство, всеки в компетентността си, ръководят цялата администрация и цялото стопанство. Понеже с обявяването на войната Фюрерът беше и е зает с неотложни военни и политически задачи, бе належащо създаването на един орган, който да го облекчи и да поеме единното ръководство на администрацията и стопанството. Естествено, военното ръководство бе предоставено на войската. Така беше създаден *министерският съвет за отбрана на Райха* (Ministerrat für die Reichsverteidigung). Докато трае войната, той е най-висшият, постоянно действащ, облечен с широки права, орган, който е отговорен за действията си само пред Фюрера. В него влизат: фелдмаршал Гьоринг, върховен ръководител на военното стопанство и на четиригодишния план, главният пълномощник за имперската администрация, под чието ведомство е цялото гражданско управление (м-р Фрик) и главният пълномощник за имперското стопанство. Шефът на главната квартира е връзката с войската и неговата задача е да съгласува наредбите за гражданската отбрана в областта на администрацията и стопанството, с военните мерки по защитата на страната. Заместникът на Фюрера, който също влиза в този съвет, представлява партията и с това е осъществено единството между партия и държава. Работите на министерския съвет се водят от министъра за имперската отбрана и шефа на имперската канцелария.

Министерският съвет има правото да издава наредби със силата на закон. Това право е ограничено само с това, че Фюрерът може да нареди, щото Райхстагът или редовното имперско правителство да отменят тези закони. Иначе, министерският съвет за отбраната няма ограничения. Той може да издава наредби и с тях да урежда всяка област от законодателството. Определянето на задачите, което се съдържа във въведението към наредбата за учредяването на министерския съвет за имперската отбрана, е само едно определяне на целите, но не и юридическо ограничение на законодателната власт. Противно на законите, които издават правителството и Райхстагът, министерският съвет издава законите си без съдействието на Фюрера. Той е издал вече редица основни наредби, като например наредбата за назначаване комисари за отбраната от 1. IX. 1939 год.; наредбата за промените в чиновническото право, също от 1. IX. 1939.; военно-стопанската наредба от 4. IX. 1939 и др. С някои наредби на министерския съвет за отбраната са изменени и дори отменявани някои съществуващи закони. Той има правото да дава нужните директиви. Това е естествена последица от правата, които са дадени поотделно на неговите членове, особено на ръководителя на четиригодишния план, както и на главния пълномощник за имперската администрация, на главния пълномощник за имперското стопанство и на заместника на Фюрера.

Министерският съвет за отбраната, като най-висша след Фюрера законодателна и изпълнителна власт по време на война, създаде своя собствена под-организация. Това са тъй наречените *имперски комисари за отбраната*, които действат в отделните военни области, на каквито е разделен Райхът. Гражданската защита на Райха се

подчини на военните нужди. Голямо преимущество е, че при всяка военна област се намира само по един комисар.

Задачата на тези комисари е да провеждат гражданската защита в военната област. Понеже в тези области властите са длъжни да съгласуват мерките, които вземат и да ги провеждат равномерно, ролята на комисарите се свежда до следното: те се намесват в случаите, когато единството на взетите мерки е нарушено или застрашено, когато има трудности и търкания, които трябва да бъдат отстранени, или когато има разногласия между гражданските и военни служби. Те са още и изпълнителните органи за някои определени нареждания. Такива са наредбите-заповеди на министерския съвет за отбраната, на неговия председател, на главния пълномощник за администрацията, на главния пълномощник за стопанството, на шефа на главната квартира или най-висшите власти на Райха.

Така, комисарите нямат никаква работа с текущата администрация, затова и нямат на разположение никакви непосредствено подчинени чиновници. За провеждането на задачите си те имат правото да си служат с апарата на най-висшите, намиращи се в областта, административни власти. Те са подчинени на заповедите на тези органи. Тези последните са длъжни да използват комисарите за прокарване мерките по имперската защита, както и да ги осведомяват за всички мерки, взети във връзка със защитата. Комисарите могат, ако стане нужда, да издават заповеди, обаче само в рамките на дадените им права. Гражданските власти във военната област са задължени да правят докладите си, за всички важни положения по отбраната на Райха, чрез комисарите.

Обаче, комисарите се грижат не само за нужното единство и за обобщаването в областта на гражданската защита, а също и за да се постигне пълно съгласие между мерките на гражданската отбрана и военната защита. Така комисарите подпомагат военната власт в гражданското ведомство. Областните военни командири са длъжни да предявяват инициативите и исканията си пред гражданските власти, чрез комисарите за отбраната. Властта на комисарите за отбраната не се простира в областите, в които се водят военни операции и където изпълнителната власт е в ръцете на главнокомандуващите на армията. Комисарите за отбраната са подчинени направо на министъра на вътрешните работи. Комисари могат да бъдат само лица, които заемат служба в партията, така че и в длъжността комисари за имперската отбрана е запазено единството между партията и държавата.

Във всяка отбранителна област е образуван *комитет за отбрана*, който подкрепва и съветва комисаря. В него влизат следните длъжностни лица, чиято служба влиза напълно или отчасти в отбранителната област: наместниците на Райха (в Австрия областните управители), гаулайтерите, първите председатели, министър-председателите на федерираните страни, висшите водачи на щурмовите отряди, полицейските началници, председателите на министерските съвети, председателите на областните трудови дирекции и имперските трудови довереници. Министерският съвет за отбраната има право да назначава и други подходящи лица в тези комитети.

Както току-що изложих, комисарите за отбраната са натоварени със задачата да се намесват в случаите, когато са изникнали търкания и трудности между властите по отношение на отбраната, или между отделните граждански власти. В останалото те са изпълнителни органи на отделни определени заповеди.

Ръководството и изпълнението на функциониращата военно-стопанска администрация във всяка отбранителна област, по силата на наредбата за стопанската администрация от 27 август 1939 е в ръцете на висшата административна власт за обща и вътрешна администрация при военното окръжие. Тя си служи за това с щаба на стопанското ръководство, съставен от досегашното отделение за стопанска отбрана при земското министерство или върховното председателство при седалището на военното окръжие. С щаба на стопанското ръководство, шефът на най-висшата административна инстанция може да постига, в рамките на своята компетентност, равновесие в подведомствените му административни отдели.

Военно-стопанската администрация в отбранителната област се провежда, както следва: в занаятчийските сектори - от околийските стопански служби; в сектора по прехраната - от областните и провинциални служби по прехраната; за отдела горски стопанства - от службите за горските стопанства и за отдела труд - от областните трудови служби и имперските трудови попечители³.

Околийските стопански служби и службите за горските стопанства се учредиха при висшите административни власти на военното окръжие и така бяха включени в апарата на отбранителните области. Организацията по прехраната, обаче, не е в такава тясна зависимост от отбранителната област. Като нейна основа бе взета организацията на *имперския съюз на хранопроизводителите*, Reichsnährstand⁴, върху който въобще е изградено цялото наше стопанство по прехраната. Тъй като при обявяването на войната тази организация не можеше да се преустрои, то бяха образувани при висшите федеративни власти, а в Прусия при първия председател, - без оглед на това, дали се намират в седалището на военното окръжие или не, - така наречените *областни или провинциални служби по прехраната*. В тези служби има два отдела: А и Б. В отдел А областните селски съюзи се грижат за производството и разпределянето на хранителните произведения. Отдел Б, създаден от административната власт, се занимава с регулиране на консумацията. Наредбата за стопанската администрация на Райха остави незасегнати областните трудови служби и имперските попечители на труда.

Околийските стопански служби, областните или провинциални служби по прехраната и службите за горско стопанство, са съставна част от учреждението, при което са образувани. Те носят наименованието на тези ведомства с прибавката: „околийска стопанска служба“, „областна, респ. провинциална служба по прехраната“ и „служби за горското стопанство“.

От изложеното до тук е ясно, че за целите на военно-стопанската администрация бе учредена само една нова междинна служба. Това бе необходимо, първо, за да се избегне създаването на обединителна организация и, второ, за да се скъси по възможност пътят за изпълняване нарежданията и заповедите на най-висшата имперска власт. Председателите на министерските съвети не действат като междинна инстанция във военно-стопанската администрация, но с включени в стопанската администрация като висша административна власт, като контрола въобще и като инстанция за проучване на цените.

³ За тази служба, вж. проф. Зиберт, Националсоциалистическото трудово право, № 2 редица I, на нашата Библиотека „Нова Европа“, особено стр. 45 и сл.

⁴ За тази институция, вж. м-р Даре, Кръв и земя, № 4 редица II, на нашата библиотека.

Задачата на околийските стопански служби е да засилят продуктивността на важните индустриални предприятия, да гарантират сигурността на необходимите търговски и занаятчийски предприятия, на кредитните институти, на осигурителните дружества и на електрическите централи. Също, да съдействат при стопанисването на суровите материали и полуфабрикатите, и да регулират употребата на военно-стопанските материали, доколкото те изобщо не подлежат на стопанските ведомства. Търговско-индустриалните камари ги подкрепят в работата им, за която цел при тях с назначени комисари за нуждите на военното стопанство. Съгласно наредбата от 27 август 1939 година, областните или провинциалните служби по прехраната с натоварени с грижата за прехраната на населението и с контролирането на по-нисшите служби на продоволствието. С § 6 от наредбата за стопанската администрация имперският съюз на хранопроизводителите беше поставен под властта на райхсминистъра на прехраната и земеделието, а неговите бюра и подотдели при висшите областни власти (в Прусия при първия председател) под властта на образуваните при тези органи областни или провинциални служби по продоволствието. Службите за горското стопанство носят отговорност за доставката, осигуряването и надзора на производството в държавните, дружествени и частни гори. Те имат за задача да гарантират продуктивността на всички занимаващи се с преработването и употребата на дървен материал стопанства, както и да подсиgurят най-важните, търгуващи с дървен материал, предприятия.

Подведомствени на околийските стопански служби са *стопанските бюра*, а на областните или провинциалните служби по прехраната - *бюрата за прехраната*. Стопанските бюра и бюрата за прехраната са настанени при областните съвети в областите, а в градовете - в кметствата. Те са също съставна част от службата, при която се намират и носят техните наименования с прибавката: „стопанско бюро” или „бюро за прехраната”. Стопанските бюра се грижат за разпределяне на занаятчийските и индустриални произведения между гражданското население, а бюрата за прехраната се заемат с разпределянето на хранителните продукти. Във всяко бюро за прехраната има два отдела: А и Б, както в областните служби по прехраната.

В разгледаното до тука устройство на военно-стопанската администрация най-важното, което можем да констатираме е, че военно-стопанската администрация е включена в общата администрация на Райха, а не е изградена като самостоятелна организация. И тук проличава принципът, който в последните години най-много е влиял в развитието на нашето административно-организационно право и намери в създаването на военно-стопанската администрация най-бляскавото си приложение. Този принцип е: *единство в администрацията*. Върху този принцип е изградено и най-новото организационно законодателство в присъединените към Райха области: законът за Австрия, законът за Судетската област и указът на Фюрера за вграждането и управляването на източните области. Този принцип е господстващият и в цялата наша военно-стопанска администрация. Единството, което значи концентрация, яснота, стегнатост и дееспособност, започва още в централните инстанции. Така в ръцете на ръководителя на четиригодишния: план, на главния пълномощник за имперската администрация, на главния пълномощник за имперското стопанство, са съсредоточени многобройни служби. Имперските комисари за отбраната имат единното ръководство на всички граждански и административни ведомства в отбранителната област. Околийските стопански бюра, областните или провинциалните служби за прехраната, службите за горското стопанство, стопанските бюра и бюрата за прехраната са съставна част от ведомствата, при които с открити. Принципът на единството тука е напълно

проведен. Единството в администрацията е необходим и характерен за националсоциалистическия държавен и административен ред организационен принцип. Той е най-отличителното качество и най-същественният израз на централизация и тоталитарност в националсоциалистическото държавно и административно ръководство, във военно и в мирно време.

IV.

До тук аз се спрях на военните мерки в областта на административната организация. Сега искам накратко да ви занимая и с наредбите, които се отнасят до *дейността* на административните органи. Ясно е, че и тази дейност трябва да бъде приспособена към нуждите на войната. Производителността и работоспособността на органите трябва да се засилят; бърза процедура е необходима за важните и належащи работи, а маловажните да се отложат; трябва да се отстранят формалностите, които спъват експедитивността и да се създадат практични и прости форми. Повече от всякога сега важи принципът: с най-малко вложени работни сили и средства, да се постигне възможно най-голям резултат.

Указът на Фюрера от 28 август 1939 за опростяване на администрацията, както и втората наредба за същата цел от 6 ноември 1939, дават основните положения, с които трябва да се справят административните органи и административните съдилища при своята работа.

На първо място е казано, че решенията на административните власти, във време на война, не търпят бавене и отлагане. Указът за опростяване на управлението подчертава изрично, че Фюрерът очаква от всички чиновници бърза, освободена от всякакъв бюрократизъм работа. За това имат грижата началниците, както и всеки отделен чиновник. За да се избегне протакането и забавянето в работата, ограничава се до минимум евентуалната намеса на други ведомства. Ако това е невъзможно, препоръчва се да се определи срок. За ведомствата, подчинени на най-висшите имперски власти, указът за опростяване на управлението предвижда в случаите, когато решението на една инстанция е в зависимост от съгласието на друга по-висша, да се смета това съгласие за дадено, ако запитаната инстанция не изпрати, в продължение на една седмица от връчването на запитването, обосновано възражение.

Не е нужно специално да се подчертава, че всички свързани с имперската отбрана работи имат преднина пред останалите задачи на администрацията. За по-бързото отправяне на всичко, що се отнася до отбраната на Райха, главно поради ограничения в персонала, налага се едно облекчение на ведомствата. Това се постига, като някои от работите изобщо се спират, а други се ограничават до възможния минимум. Началниците на учреждения определят това. Те носят отговорността за даване преднина на всичко, отнасящо се до отбраната на Райха. Най-висшите имперски органи са длъжни да изучат и определят, в кои ведомства работата трябва да бъде спряна или ограничена. Главният пълномощник за имперската отбрана и главният пълномощник за имперското стопанство са овластени - след допитване до най-висшите инстанции, а дори и против волята им - да определят ведомствата, които временно трябва да бъдат закрити. Министърът на вътрешните работи, още в началото на войната, с окръжно нареди опростяването и облекчаването работата в общините и общинските съюзи; така, спира се всякаква дейност, свързана с изменение границите на общините, и със споровете между общините според § 15 от германската наредба за общините, а. се

ограничава дейността на съюзите за движението на чужденците, градоустройствените работи, планирането и пр.

За облекчение на най-висшата имперска власт, върху чиито плещи във време на война, естествено, лежи огромна работа, служи наредбата, която определя, че в случаите, когато това не е от належащ държавен интерес, може някои задачи да се предоставят за изпълнение на по-нисши, ней-подчинени административни инстанции. За тази цел могат да бъдат издавани съответни наредби. Видно е, че и във военно време се поощрява децентрализацията в управлението. Още в мирно време аз държах за една децентрализация, защото решенията на административните органи са толкова по-близо до народа, колкото по-отдолу те са взети. А във военно време, нуждата от облекчаване на най-висшата имперска власт, както и на висшите административни органи прави от децентрализацията една необходимост. За улеснение и облекчение на най-висшата имперска власт са излезли досега редица наредби.

От особено значение са наредбите, които се отнасят до разните *спорове* в административната и съдебната процедура.

Що се отнася до оборването на административните актове, указът на Фюрера за опростяването на администрацията определя, че в областта на административните разпореждания на Райха, на федеративните държави, на общините и на публично-правните корпорации се премахват всякакви по-нататъшни оплаквания по взети вече решения, въз основа на повдигнати тѣжби. Позволява се апелирането само пред една инстанция. Тази наредба, естествено, не изключва правото на тѣжителя да се оплаче пред съответната контролна власт. Но тъй като това не бива да бъде заобикаляне на издадения от Фюрера указ, то контролните служебни власти се занимават с такива тѣжби само в случаите, когато действително има причини за това.

Относно административно-съдебната процедура указът на Фюрерът дава следните ръководни начала: вместо обжалване на който акт по пътя на административно-съдебната процедура, препоръчва се оплакването пред по-висшата власт или пред контролната инстанция. В особени случаи допуска се, щото органът, пред който е станало оплакването, да позволи административно-съдебната процедура. Това значи, че на местото на административно-съдебната процедура застава по принцип чисто административната процедура. Изключения се правят само когато спорът е принципино важен или когато особените обстоятелства на случая изискват едно административно-съдебно решение. Спорът е принципиално важен, когато комплицирани правни положения в основата му или пък, когато обжалваното решение се съзнателно отклонява от обикновените присъди на компетентния в провинцията или имперската област административен съд. За особени обстоятелства, в смисъла на указа на Фюрера, става дума, когато решението е от особено стопанско значение за потърпевшата, или когато същност на делото може да бъде точно определена само с помощта на много доказателства. От общото правило - на местото на административно-съдебната процедура да се практикува оплакването пред по-висшата чисто административна инстанция - се прави изключение в случай, когато направената по пътя на оплакването тѣжба би довела до компетентността на най-висшата имперска власт. Тогава въпросът се урежда по административно-съдебната процедура. Спазва се, значи, принципът за облекчаването на най-висшите имперски органи. Издадено ли е вече административно-съдебно решение, то апелация, ревизия и други подобни правни средства се допускат

само, ако съответният административен съд, с оглед към принципното значение на случая, допусне това.

Току що изложената контролна функция на административно-съдебната власт, в случаи от принципно значение или в особени случаи, не се съгласува със запазването на основната съдебно-административна подсъдност. Затова, с втората наредба за опростяването на администрацията се закриват градските и окръжни административни съдилища и тяхната компетентност се прехвърля върху по-нисшите административни инстанции. Със същата тази наредба се забранява и намесата на некомпетентните органи в административно-съдебната власт. Всичките общи административни съдилища - за специалните има други нареждания - решават в състав от трима коронни съдии.

Без съмнение, тези нови нареждания ще ни доведат пак до връщането ни към административно-съдебната процедура, което, в същност, се и възнамерява. Погрешно ще бъде, обаче, ако се извади заключение, че с всичко това административно-съдебната власт губи от значението си. Напротив, самото обстоятелство, че административните съдилища се занимават само с важни дела и че благодарение на ограниченото число могат да издават старателно проучени и изготвени решения, само увеличава тяхното значение. Още по-малко вярно би било предположението, че взетите ограничителни мерки са начало на постепенното премахване на административно-съдебната власт. Тези мерки са взети само за времетраенето на войната. Въпросът за запазването на административно-съдебната власт, която е призната във всички основни закони на Третия Райх, в общинското устройство и в закона за германските чиновници, не се засяга от тези мерки.

Указът за опростяването на администрацията определя още, че всички подчинени на най-висшите административни власти институти от публично-правен характер се поставят под техен контрол и че досега натоварените с надзор по-нисши инстанции трябва да получават за контролираните от тях служби особена заповед, за да могат да упражняват тази власт. С това се цели да се привлекат още повече под контрола на държавната администрация институти с публично-правен характер.

Освен това, указът за опростяването на администрацията овластява главния пълномощник за администрацията на Райха и главния пълномощник за стопанството, след доклад от страна на най-висшите имперски власти, сами да издават нареждания за опростяването на администрацията. С това се дава възможност за по-нататъшно опростяване в областта на администрацията.

Във връзка с това, както и във връзка с други мерки, се поставя въпросът доколко и докога ще имат значение всички тези създадени през войната организационни форми на администрацията? Сега за сега в това отношение може само да се каже, че въпросът е преждевременен. Едно е ясно положително: част от всички тези мерки, имат значение само през времето, докато трае войната. От друга страна, новите форми дават възможност за голям и многостранен опит. Много естествено е, че тази опитност ще има грамадно значение за бъдещото устройство на администрацията и за нейното провеждане. Без съмнение, много от оказалите се годни през време на войната организационни административни форми ще бъдат запазени и за мирно време, с по-големи или по-малки промени, или пък без никаква промяна.

V.

Съобразно с описаните от мене основни положения, административните власти изпълняват възложените им задачи, особено в областта на военното стопанство. Освен това те изпълняват и редица други военни задачи, от които тук ще спомена само някои особено важни: съдействат при определянето, изпитването и изземването на хора или инвентари, необходими да заместят липсите осигуряват военните нужди в разните области; дават своята помощ при изселване и евакуиране; грижат се за близките на взетите в строя, чрез издръжка на семействата им; бдят за сигурността; оказват съдействие в борбата с шпионажа и саботажа; помагат при провеждането на въздушната защита и осигуряването на лекарската и ветеринарно-медицинската помощ.

Обширността на всички тия задачи говори за огромната работа и отговорност, които понастоящем лежат на плещите на административната власт. Тя работи и изпълнява тези задачи с радост, защото всеки отделен чиновник и всеки служещ на общото дело отделен индивид съзнава, че във време на война важи само лозунгът: *всеки трябва да даде всичко, което може*. Това е лозунгът на целия наш народ. Защото този народ днес не е вече народ на политическо неразбирателство, разпокъсаност и липса на чувство за общност. Това е един народ на общност, единност, готовност за жертва; народ, сплотен около един водач, сплотен чрез общата съдба и чрез дълбоката непобедима любов към нашата велика родина. Тази родина стои над всички ни и обгръща всичко, що ни е скъпо, любимо и свято. Повикани сме да я браним. Милионни германци бдят вярно на имперските граници. Милиони изпълняват в родината отечествения си дълг. Всички те имат само една мисъл, една цел, една вяра: *Германия*. Тази вяра ни прави свободни, готови на жертва и лишения, укрепва сърцата ни, удесеторява силите ни. *С тази вяра ще победим*.

Германското чиновничество като стълб на новата държава

Във време на силно политическо напрежение, каквото преживяваме от месеци насам, в едно време като сегашното, когато се борим за право на живот, когато става въпрос за съществуването на нации и народи, *войската* е най-важният фактор и от решаващо значение, понеже тя е, която ще каже последната дума в такива спорове. Ние виждаме и чуваме бръмченето на ловджийските⁵ и тежки въздушни бомбардировачи, маршът на хиляди и хиляди войници, виждаме за пръв път парашутисти, покрай нас с шеметна бързина профучават моторизираните части на пехотата, кавалерията и артилерията, както и най-модерните бойни машини в света и както всички ние сме признателни и благодарни на нашия Фюрер, който с това направи Германия свободна, велика и силна, готова всеки миг да защитава политическата си свобода с оръжие в ръка, така и нашите приятели с доволни и възхитени, а неприятелите ни изненадани, целият свят е притаил дъх и държи за мира не защото иска да ни остави на спокойствие, а защото не смее, защото рискът е голям - да се бориш със създадената от Фюрера велика Германия и с фашистка Италия на Дуче. Отдавна щяхме да бъдем нападнати, ако бяхме слаби и разединени. Така и неприятелите ни признават старата латинска поговорка: „Искаш ли мир, готви се за война!”

Нашата нова армия не само е готова за отбрана, а вече и на дело показва голямата си мощ. Най-напред в Австрия, след това в Судетската област, в Мемел, Чехия и Моравия, заедно с първите настъпващи войски, в тези области отиде и Фюрерът, за да занесе на поробените ни братя отдавна жадуваната свобода. Фюрерът не ръководи нашата политика само от зелената маса, а както още преди завземането на властта от националсоциалистите, влага себе си и своята личност в борбата и така везните натежаваха все повече и повече в полза на Германия, докато тя стана силна и голяма.

В присъединените към Германия нови земи, заедно с германските войски, влезе и *германският чиновник*. Модерната войска не може без военни чиновници. Знаем огромните задачи, които *военният чиновник* изпълнява. Той се грижи за войската в мирно и във военно време, осигурява квартирата и храната ѝ, носи върху плещите си цялата военна администрация и военното правосъдие. Обаче, в момента на завземането на една област от военните власти, веднага изникват хиляди нови задачи и за *гражданската администрация*. В такива случаи, от специални грижи се нуждае не само войската, а и гражданското население. Чиновничеството от стария режим, което до този момент, години наред, е тормозило мирното население, изчезна. Имаме добър пример за това в Судетската област. Тогава израства нуждата от бързи мерки за запазване спокойствието и реда, за възстановяването на всекидневния обикновен живот, докато националсоциалистическата администрация даде първата материална помощ и подкрепа.

Както още през времето на Фридрих Велики, така и сега - заедно с войника, настъпва в новоприсъединената област и *чиновникът*. Осигури ли се новозавзетата област - войникът се отдръпва и отстъпва местото си на чиновника. От този момент

⁵ Изтребителна авиация – бел. ред.

⁷ За да не се употребява постоянно думата „Райх” ще превеждаме с изрази „имперски”. (Бел. на преводача).

почва истинската, творческата работа на чиновника. След първите временни и бързи наредби трябва да се осигурят трайният ред и спокойствието, да се устрои новата администрация и то не само общата и вътрешна администрация, а и общинската; да се осигури управлението на пощите, железниците, финансите и пр. С всичко това може да се справи само много добре обучен, подготвен и свикнал с голяма организация чиновник. Наистина, трудно е да си представи човек колко различни, многостранни и сложни с проблемите, с които трябва да се справя административният чиновник в службата си. Там, гдето се свари стар чиновнически апарат, той трябва да се преустрои, за да се пригоди към режима на Райха. Нови власти и служби трябва да се създадат или преизградят. Чиновници от Райха трябва да заменят чиновниците от новоприсъединените земи, за да се улесни *процесът на присъединяването*. При това, навсякъде условията са различни. В Австрия напр., сварихме годен, макар в много отношения различен от нашия, административен и чиновнически апарат, с който можеше да се работи. Но в Судетската област трябваше да се създаде из основи всичко, с изключение на общинската администрация. Там, както и тука, трябваше да се въведе германско чиновническо право; въобще да се въведе и създаде германско право. Мемел направо беше поставен под германския правов ред. В Чехия и Моравия се очертаха специални задачи, както за чешките, така и за германските кръгове. Който иска да си представи всичката огромна работа, която се извърши в тези области, трябва да прегледа сборника на законите на Райха, сборника на законите на министерството на вътрешните работи на Райха и Прусия, сборника на законите за Австрия, както и сборника на наредбите за Судетската област, от 1938/39 год. Едва много по-късно, когато всичко се успокои, ще може обективно да се прецени каква огромна работа е извършена тука. Аз съм горд, че Фюрерът представи тази тежка и отговорна работа - преустройството и създаването на администрацията в присъединените области - на моето министерство. Използвам случая, да дам израз на моята благодарност и на *благодарността и признателността на нашия Фюрер* към всички онези, които с неуморен труд допринесоха за разрешаването на тая задача и то с една до сега необичайна бързина. Резултати за това бързо разрешаване имаме вече на лице. Нека вземем за пример закона за административното изграждане на Австрия, закона за присъединяването на Судетската област и закона за изграждане администрацията в Судетската област. Понеже това са основни и актуални закони, ще се спрем по-подробно върху тях.

Когато Австрия и Судетската област бяха присъединени към Германия, много естествено бе, че тези върнали се към родината земи не бяха включени в администрацията на Райха, която се намираше по принцип, в административно и административно-политическо отношение, в едно преходно състояние, а се направи още от самото начало усилие да се проведе в тези области окончателното изграждане на администрацията и на ръководството. Времето беше напълно назряло за едно такова разрешение. С присъединяването на Австрия и Судетите към Германия, идеята за *единна Германия* получи нов импулс. Беше време да се прокара *реформата на Райха*, която от години се подготвяше. Така се създадоха гореизброените закони, които са *крайъгълният камък на държавното и правно-политическо изграждане на Третия Райх*. Тяхната цел не се състои само в това да вградят здраво в Райха възвърнатите земи, но да отразят държавния и административен образ на Райха - в Австрия и Судетската област. Ако опитът даде добри резултати, тогава същото ще се проведе и в останалите части на Райха. В центъра на тази програма е идеята за *единна и велика германска държава*. Както Прусия навремето бе единна държава, така със систематично изграждане и Райхът трябва да се превърне в една единна държава. В

тази единна държава ще бъдат подредени и Австрия и Судетските земи. Отделните австрийски области и Судетската област - както пруските области, ще станат административни подделения на Райха. Тяхната администрация ще бъде част от администрацията на Райха; техните власти ще са непосредствено подчинени нему; а чиновниците им ще бъдат *чиновници на Райха*. Ето защо, законът за Австрия, както и този за Судетската област са от грамадно значение за изграждането на Великогерманския единен Райх.

Преди закона за Австрия, бе издаден законът за промените в австрийските области (Gesetz über gebietsveränderungen im lande Österreich) от 1 октомври 1938 год. Той намали по-раншните австрийски области на осем. Върху тая база законът за Австрия, заедно със закона за Судетската област от 25 март 1939 год., въведе една нова организационна форма в германското държавно и административно право. Това е така нареченият Reichgau - Имперска област⁷.

Седемте по-раншни австрийски провинции бяха превърнати в имперски области, които с административни единици и самоуправителни тела на Райха. Провинцията Форалберг е самостоятелна административна област и се управлява от държавния наместник за Тирол.

Тази нова административна форма - Reichsgau - се характеризира с това, че е в *непосредствена връзка с Райха, а с неговите централна учреждения*. Всичките по-раншни австрийски централни учреждения с премахнати. Законът за Австрия дава основните и преходни наредби за това. Имперските области съвпадат с партийните участъци, на които е разделена страната. С това единството между *Партия и държава* е проведено и в Австрия.

На чело на всяка имперска област стои един държавен наместник (Reichsstatthalter). Той е посредникът между имперската администрация и присъединените страни. Това е уредено със специални параграфи в закона за Австрия. В § 4 е казано, че държавният наместник ръководи в имперската област държавната администрация, *като имперска администрация*, под служебната контрола на имперския министър на вътрешните работи и при съдействието на останалите министри на Райха. Под неговото ведомство с всички власти на администрацията, с изключение на правосъдието, финансите, железниците и пощите. Той ръководи, значи, земските трудови служби, трудовите довереници, горските служби, осигурителните институти, земеделските съюзи и пр. Той е водач на цялото самоуправление на имперската област. Той има право да иска от всички служби да го осведомяват, както и да дава директиви. Според § 3 от закона, държавният наместник има правото да иска да му докладват всички специални администрации, клоновете на всички занаятчийски стопански организации, всички служби на имперския, съюз за прехраната (Reichsnährstand), имперските културни камари, както и службите на всичките други публично-правни корпорации, които се намират в имперската област. Той е длъжен да им обръща вниманието върху важни принципи и мерки, които трябва да се провеждат. В рамките на закона и на разпоредбите на най-висшите имперски инстанции, той има право да издава наредби за своята област. Това е естествената последица от единството в държавното ръководство. на Третия Райх. Това единство в държавното ръководство дава, от друга страна, право на съответните висши имперски инстанции, по всяко време, да отменят наредбите на държавните наместници. Според длъжността, която заема държавният наместник и съобразно, с неговите обширни задачи, ясно е, че наредбите му се отнасят до

управлението на администрацията, а всички текущи работи се изпълняват всъщност от ръководителите на подчинените му административни отдели. Същото важи и за онези администрации, които не са пряко подчинени нему, а само подлежат на правото му да иска от тях информация и да им дава директиви.

От изложеното до тук е очевидно, че със службата на държавния наместник се осъществява принципът на *единството в администрацията*, защото всичките административни отдели са събрани в ръката на един единствен орган. Благодарение на държавния наместник, цялата администрация на имперската област има една стегната организация, която осигурява напълно единството в неговото политическо ръководство. Така напълно е отстранена опасността от паралелното, а често дори едно срещу друго действащи управления на разните администрации. С това, целият административен строеж става опростен, ясен и прегледен за всеки гражданин. Най-накрая нека подчертаем, че по този начин се поощрява и децентрализацията.

Всичките спорове между разните административни отдели в имперската област се разглеждат и изглаждат от държавния наместник. Те не се отнасят до централните инстанции на Райха. Тъй като държавният наместник е същевременно и *Gauleiter* на партията в областта, същото важи и за различията, които може да изникнат между държавните и партийни служби.

Както вече споменахме, държавният наместник е същевременно и *Gauleiter* на имперската област и като такъв има власт над всичките партийни служби в страната. Държавата и партията имат един и същ началник няма защо специално да подчертавам, че държавният наместник и гаулайтер има широки възможности за управление и творческа работа. Той може да обобщи всичките сили в неговата подведомствена област, да ги вложи за постигане целите за единното ръководство на Райха и да допринесе много за процъфтяването на имперската област, която управлява.

Председателят на правителството (*Regierungspräsident*) е заместникът на държавния наместник в държавната администрация, а областният главатар (*Gauhauptmann*) е пък негов заместник в самоуправлението на областта. В специалните администрации държавният наместник се представлява от ръководителите на тези администрации. Тези заместници имат грижата за текущата администрация. Те освобождават държавния наместник от всички по-незначителни работи, така че той, освободен от по-маловажните въпроси, може да се посвети напълно на ръководството на управлението в имперската област.

Както и всички останали австрийски провинции, с изключение на Форалбер и градът Виена, образуват една отделна имперска област. Тази област беше разширена със закона за измененията в австрийските области. Със закона за Австрия, специално за Виена бе създадена една административна организация, която напълно прилича на тази на града Хамбург, чието законодателство и администрация бяха променени, още през 1937 година, в духа на новата реформа на Райха. Според тези изменения, администрацията на града се разделя на държавна и общинска. Начело на тях стои държавният наместник, който в държавните служби се представлява от правителствения председател (*Regierungspräsident*), а в общинските работи - от кмета. Като самоуправително тяло, градът Виена е една единна община. Общинската, както и държавната администрация образуват една единна власт, която обхваща всичките пораншни служби и власти на града Виена.

Законът за Австрия, в противовес на взетото за Судетската област разрешение, премахва властта на правителствения председател като самостоятелна. От нея тука няма нужда. Имперските области в Австрия се разделят на департаменти и окръзи. Това подчертава еластичността на националсоциалистическата организационна и правна структура.

В департаментите, със съгласието на министъра на вътрешните работи, задачите и властта на досегашните специални администрации се предоставят на областния съветник (Landrat), а в общините - на кмета. Значи, цели се да се прокара и в по-долните инстанции на администрацията единство на управлението в много по-голям мащаб, отколкото е било до сега.

Накрая, законът за Австрия постановява, че органите и учрежденията в имперската област - с изключение на самоуправителните тела, общините, общинските съюзи, корпорациите, публично-правните учреждения и ефориите - са *органи, и учреждения на Райха*. Тези постановления подчертават принципа, че имперските области, в смисъла на единството на Райха, са напълно негова уредба, зависят от него и тяхната администрация, както това изрично е подчертано с § 4 на закона, е администрация на Райха.

Да преминем сега към закона за Судетската област (Sudetengaugesetz). Както законът за изменението на областите в Австрия предшестваще закона за Австрия, така и законът за включването на *судетските области в Райха* предхождаше *закона за Судетската област*. Законът за включване на Судетската област в Райха създаде от судетските области една имперска област с наименование Sudetengau и определи нейните граници. Той отлъчи няколко погранични местности, които бяха отдалечени от Райхенберг и затова неудобни да бъдат присъединени към неговата администрация. Според този закон, Судетската област беше разделена на три части: Аусиг, Егер и Тропау. Броят на населението и географската особеност наложиха това разделение. Тук, за успешното управление на населението, се наложи да се създаде една междинна власт - тази на правителствения председател (Regierungspräsident), която да посредничи между държавния наместник и департаментите и околиците. В това отношение Судетската област е устроена по примера на пруските провинции, които въобще се разделят на множество правителствени участъци.

Законът за Судетската област урежда всичко, което се отнася до административната организация и ръководството на тази област. Положенията са почти същите, каквито са в закона за Австрия. И тука имперската област е едновременно административна единица и самоуправително тяло. И така, държавният наместник ръководи държавната администрация като администрация на Райха, също и самоуправлението на тази област. Управата на специалните администрации подлежи също на неговата контрола. Той и тук има широки права да иска доклади от всички служби и да им дава директиви.

Що се отнася до ролята на правителствените председатели, Судетският закон изрично определя, че те са напълно подчинени на държавния наместник и следват неговите директиви. С това е ясно, че тук държавният наместник има по-голяма власт, отколкото първият председател в Прусия.

Нарочно се спрях подробно върху тия закони, за да ви посоча, кои са основните идеи, които са ръководили национал-социалистическия законодател при тяхното създаване, каква държавноправна форма им дава той и какви цели преследва. Тия закони показват също, каква огромна работа извършват всички, които творят необходимите предпоставки за изграждането основата на държавното устройство в присъединените земи Австрия и Судетите.

Така, войската и чиновничеството напълно оправдаха доверието на Фюрера при реализирането на големите политически задачи през годините 1938 и 1939. Обаче и *Партията* не стоеше през това време бездейна. И тя създаде във върналите се отново към родината области своите здрави организации и взе най-активно участие в политическите събития. Войска, чиновничество и Партия доказаха на дело силата, издръжливостта си и организационните си способности. Те допринесоха, от своя страна, тъй както Водачът на Германия искаше, за осъществяването на идеята за Великогерманския Райх. В новоприсъединените земи се забиха трите основни стълба, върху които почива величието и бъдещето на велика Германия. Като министър на чиновниците, с особена гордост подчертавам факта, че във всички тези случаи чиновничеството изпълни най-достойно дълга си.

Войската доказа своята мощ и дисциплина, обаче и чиновничеството показва през тези месеци на какво е способно. То показва, че войска и чиновничество са дорасли за задачите, които им се поставят. С основна и неуморна работа едните и другите бяха предварително подготвени за своето предназначение. Войникът не може да бъде добър войник, без да бъде добре обучен и кален предварително в казармата и боя, нито чиновникът добър служител без предварителна подготовка и образование. А като се вземат пред вид храбрата решителност и борческия дух, които с присъщи на Националсоциалистическата партия, имаме всичките гаранции за добър успех.

Никой не е толкова наивен да мисли, че модерният войник би бил в състояние да победи противника си, ако не владее основно военното изкуство. Същото е и с чиновника. Той трябва да има, както се казва, уши и очи за изискванията на длъжността си, да разполага с основни познания и опит, за да може да се справя с многостранните и сложни задачи, които му се възлагат. До сега никой не е падал с познания от небето. „Без мъка, няма сполука“ казва една наша стара поговорка. Тази поговорка не значи нищо друго, освен признаване *принципа за производителността*, който национал-социализмът още в самото начало постави като свой лозунг. Той се прилага и по отношение на чиновничеството. Още преди да вземем властта, когато се борехме за нея, ние най-сурово се противопоставяхме и преследвахме службогонството, особено сред чиновничеството, онова службогонство, което дава възможност на некадърници да заемат високи длъжности, без да вършат продуктивна работа, а действително способни и квалифицирани държавни служители остават на заден план. Тези търтеи получаваха големи заплати, а нищо не вършеха. А чиновникът, който в действителност твореше, бе принуден да се задоволява с оскъдна заплата. Това бе възможно в онова време, когато черното и червеното, които в същност трябваше да бъдат противници, както огъня и водата, управляваха и макар във Ваймарската конституция „правата на чиновниците“ да бяха утвърдени по принцип, това управление бе враг на чиновниците, във всеки случай на *професионалното чиновничество*. Прочутата Ерфуртска програма, редактирана от радикала Кауцки, отрича осигурения, безпартиен и независим чиновник и иска на неговото място да бъде поставен зависимият от народната воля, винаги

удобен за отстраняване *изборен чиновник* т. е. един чисто *партиен функционер*. Подобно схващане имаме и в днешната руска система.

Коренно противоположно е становището на националсоциализма по отношение на чиновничеството. Националсоциализмът е твърдо уверен във високата морална стойност на германското професионално чиновничество, доказана от столетия насам. Затова, една от първите задачи на националсоциализма след завземането на властта, бе - да освободи чиновничеството от всичко нездраво и непочтено, което бе наслоило по онова време след световната война и да го възстанови в старата му доброкачественост и чистота. Още в „Закона за възстановяването на професионалното чиновничество” от 7 април 1933 г. са дадени становището и програмата на националсоциализма относно германското чиновничество. От тогава насам, в тази програма нищо не се е променило, върху нея се основават и следните закони: Законът за изменения в чиновническото право (*Beamtenrechtsänderungsgesetz*) от 30 юни 1933 г. и Германският чиновнически закон (*Deutsche Beamtengesetz*) от 26 януари 1937 год. Същият този принцип намираме и в Наредбата за подготовката и кариерата на германските чиновници (*Reichsverordnung über die Vorbildung und die Laufbahn der deutschen Beamten*), която влезе в сила от 1 март 1939 год. урежда цялата материя, отнасяща се до образованието, подготовката, стажа, авансирането и изпитите на чиновниците. За чиновника се иска общо образование и специална подготовка, отхвърля се предпочитанието на кандидати, които имат ценз по-горен от предвидения, подчертава се необходимостта от по-нататъшно служебно усъвършенстване, за да може чиновникът да отговаря на изискванията на службата си. Искане се поощряването на така наречените *административни академии*, които са от голямо значение за чиновническото обучение. Самото обстоятелство, че нашият Водач е предоставил ръководството на съюза на германските административни академии (*Reichsverband deutscher Verwaltungsakademien*) на един от най-близките си сътрудници, д-р Ламерс, министър на Райха и шеф на Канцлерството, доказва какво голямо значение Адолф Хитлер отдава на тези институти. Който е следил речите и делото на Фюрера; който се е вдълбочавал в неговото произведение (*Mein Kampf*), той знае какъв смисъл има за него работата и личното усъвършенстване, които доставят знанията и сръчността. Обаче, те не са достатъчни, ако липсва характерът, личността. Че чиновникът трябва да притежава характер, това е съвсем естествено. Но той трябва да има още и нужните познания и подготовка, за да може да изпълнява служебния си дълг. Както войникът има нужда от бойна екипировка, така и чиновникът трябва да разполага с необходимите му за работата средства. Той трябва да е кален, твърд и непоколебим, както войника. Той трябва да има войнишко съзнание. Известно е, че Фридрих Велики назначи за учители изслужили ветерани.

Германското професионално чиновничество, създадено, израсло, възпитано и калено в пруско-германската традиция, също както и германската войска, преодолява годините на неуредици и размирици след световната война. Националсоциализмът ги пречисти от утайките, проясни ги и ги затвърди. Така чиновничеството стана, както самият закон за германското чиновничество в предговора си го казва, *основен стълб на националсоциалистическата държава*.

Според този закон, целта е чиновникът да се свърже до живот с държавата. Правилното за чиновника е - службата му да бъде неговата избрана професия. Той може да бъде уволнен от длъжност само ако е провинен в нещо, ако е политически, неблагонадежден и когато се пенсионира. Това уволнение може да стане само от

Фюрера. Ето как думата на Фюрера гарантира на професионалния чиновник не само голяма стабилност, но му осигурява и специалната закрила на Водача. От друга страна, явно е, че националсоциалистическата държава трябва да си запази правото да заменя чиновниците си, които вече не оправдават доверието ѝ, особено в длъжности, където се провежда държавната политика. Така наречените *политически чиновници*, могат да бъдат „уволнявани по всяко време, според държавните изисквания. § 44 определя точно за кои чиновници се отнася тази наредба. Числено погледнато, те, в сравнение с цялото останало германско чиновничество, представляват само една незначителна част.

Всичко в Райха, в отделните страни, в общините, общинските съюзи, за корпорациите и в публично-правните институти и ефории, се извършва от държавния чиновник, който прекарва целия си живот в служба на Фюрера, в служба на Райха, на Родината. Той е посветил живота си на тази служба и изпълнява с преданост дълга си. Върху плещите на тези чиновници, които далеч надминават един милион в Германия, както и върху тези на войниците и зачетите партийни членове, почива цялата държава. От тяхната съвестна и постоянна служба, особено на средните и висши чиновници, зависи равномерният и правилен ход на държавната машина, зависи сигурността, спокойствието и редът на цялото стопанство. Това е така и днес, когато другите народи са обхванати от една военна психоза. Кой може да забележи нещо подобно в Германия, макар че върху нея се сипят подозренията, хулите и нападките на другите? Работата на държавния апарат си тече спокойно и благодарение на това, ред цари и в цялото германско стопанство. Спокойно и решително германският народ си гледа работата, справя се с трудностите и понася доброволно жертвите, които се искат от него. В такива времена, разбира се, не само народът, а и цялото чиновничество трябва да дадат максимум усилие. Провеждането на *Четиригодишния план* зависи не само от умението и добрата воля на Фюрера, но също и от гладкото функциониране на държавния апарат в Райха, страните и общините, въпреки че от държавния апарат трябва да се изтеглят работни сили и да се вложат в стопанството, понеже там са по-необходими и въпреки че много от чиновниците са повикани под знамената. Всичко това обременява останалите на служба чиновници. Те трябва да се откажат, отчасти или напълно, от отпуска, почивка и пр. В чиновничеството, наистина, се чувства липса на работни сили. Днес, когато в Германия напълно е преодоляна безработицата и германското стопанство, с по-големите заплати, които предлага, привлича като магнит търсещите работа и установяващите професията си хора, проблема за чиновническия прираст е от голямо и жизнено значение. Онзи стопански упадък, който до преди завземането на властта от националсоциалистите, беше сковал всичко, е преодолян вече във всички кръгове. Само в чиновничеството това още не е станало, понеже техните заплати са все още такива, каквито ги определи наредбата за заплатите от 1927 год., на книга по-големи, а в действителности съкратени с $\frac{1}{5}$, вследствие на наредбите, които Брюнинг наложи, докато цените на стоките и работническите заплати са се увеличили. Не е чудно, че при това положение чиновническата жена често се измъчва от тежки материални грижи и не знае как да свържи двата края. Никой не е в състояние продължително време да харчи повече, отколкото получава. Затова, сегашното положение не може повече да продължава, и то не само заради самите чиновници, но и за доброто на държавата и общността. Аз отдавна следя внимателно това състояние. За учудване е куражът, с който чиновничеството досега понасяше, без да роптае, всички несгоди. Ограничаваше се и понасяше мълком жертвите, за да могат да бъдат осъществени други по-жизнени и по-належащи задачи на Райха, макар че повечето от чиновниците мъчно можеха да си позволят задоволяването на извънредни и културни нужди, напр. да си купят някоя хубава или отнасяща се до тяхната специалност книга,

да се позволят едно пътешествие и пр. Време е, най-после, да се тури край на това положение. С 32-те промени в закона за възнаграждението на чиновничеството се постигна облекчение само за една част от тях, за най-нисшите чиновнически групи и за многодетните. Като последица от режима след световната война, много чиновнически семейства бяха задължени до гуша. Някои националсоциалистически организации се застъпиха и организираха освобождаването на хиляди чиновнически семейства от дълговете, въз основа на закона от 18 октомври 1935 год., който уреждаше акцията за прехвърлянето на дълговете. Втори път германското чиновничество не бива да се излага на подобна опасност. Макар че германският чиновник винаги е бил воден, при изпълнението на служебния си дълг, от идеални и етични подбуди, а не от материални, ще бъде естествено, ако младежта - щом като разликата в това, което предлага частното стопанство, от една страна, и държавното, от друга, е така много очебийна - почне да отбягва чиновническата професия. Да се употреби насилие в случая би било неразумно и безполезно. Има дълбока мъдрост у народа, груба поговорка: „Куче, което трябва да носиш на лов, не го бива за нищо”.

За да избегнем големите трудности, които се явяват при осигуряването на подходящ и достатъчен чиновнически прираст, увеличихме границата на пределната възраст за пенсиониране и до 31 декември 1941 година задържахме чиновници на служба, които отдавна с достигнали тази възраст. До тая дата не се приемат никакви оставки на чиновниците. Пределната възраст за почетните чиновници почти се премахва. Разбира се, че тука става дума за доказали годността и способността си чиновници, които и за в бъдеще с необходимими и които с удоволствие остават на служба. Трудните времена изискват тази жертва от тях. И по-рано германските чиновници доказаха, че могат да понасят жертви. През време на световната война хиляди побелели и пенсионираны чиновници попълниха в учрежденията празните места на по-младите си, отишли в строя, другари. Днес трябва да се обърнем пак към тези резерви. И ние предполагаме, че старите, опитни и изпробвани вече чиновници с гордост ще приемат това. На младежта - поклон пред нейните бурни стремежи! - принадлежи германското бъдеще. Докато, обаче, младежта напълно се прояви, нека благодарим на калените, които въпреки годините си, остават в строя.

С Наредбата от 13 май 1938 година и с изменението ѝ от 9 септември 1938 г., се определя *работното време* на германския чиновник, което служи за увеличение на неговата работоспособност. Новата наредба почива на новия ред в Райха. Той предвижда 51 часа работно време в седмицата. С това се увеличава работното време на чиновниците в областите и общините. Това, обаче, трябва да се понесе, за да може и държавният апарат да се справи с изискванията на Четиригодишния план. Иначе наредбата не дава строго определена схема, а само наставления за почването и свършването на дневното работно време (не повече от 9 часа дневно). Реализирането на тази наредба ще срещне тук и там, безспорно, трудности. Тази жертва, обаче, трябва да се даде в интереса на общата работа и продуктивност и аз не се съмнявам, че чиновниците ще я дадат.

Споменах вече, колко много нови задачи за чиновниците създадоха великите дела на Фюрера в областта на вътрешната политика. Преодоляването на безработицата, увеличаването съпротивителната сила на нашия народ, съживяването на германското стопанство, новият дух във всичките области на частния и обществен живот у Хитлерова Германия, провеждането на Четиригодишния план - всичко това постави германското чиновничество пред многостранни, в по-голямата си част нови задачи. То

вложи в делото всичките си възможни сили, за да служи на Фюрера и отечеството. То прояви най-възможната готовност за жертва, каквато законът за германското чиновничество изисква от него. То можа да направи това, защото националсоциалистическата държава му възвърна честта и гордостта и внедри в него духа на *другарството*. Чиновниците могат да се гордеят със значките за вярна служба и другите отличия, които им се дават, да се гордеят с новата чиновническа униформа, която е поставена наравно с тази на Партията и войската. Духът на другарство, който владее сред чиновничеството, е същият както във войската, както в политическия ръководен щаб на Партията, в нейните подразделения и присъединените към нея съюзи. С това тясно другарство между чиновничество, Партия и войска взаимно се допълнят трите основни държавни колони: Партия, Чиновничество и Войска. *Свързани с верност и любов към нашия Водач Адолф Хитлер, те са трите стълба на третия германски Райх*. Макар че всеки по отделно има своите специални задачи и задължения, те действат заедно. И защото всеки от тях дава най-ценното и доброто в своята сфера на действие, Великогерманският Райх жъне такива големи успехи.

От заемането на властта от националсоциалистите *Имперският съюз на германските чиновници* неуморно обучава и подготвя чиновниците. Той изработи у тях този стоманен дух на другарство; даде им не само външен националсоциалистически отпечатък, но и националсоциалистически светоглед. Това може да не е съвсем удобно за този или онзи, който още не е напълно преодолял старото време. Това няма значение. *Националсоциалистическият дух е борчески дух*. Той преследва една определена цел, не търпи компромиси, не се превива, твърд е в принципите си, дори непримирим. Той вижда спасението само в стремежа си напред, но не и във връщането назад! Това лежи в самото естество на националсоциализма и на сродния му фашизъм. Нека дойде каквото иска, може и най-тежкото да е: германският чиновник, както и другарят му от Партията и войската, ще бъдат винаги на поста си, с мисъл и дела за народ и Родина. Това важи за всеки германски чиновник, особено за събралото се тук, във Франкфурт, политическо ръководно тяло на германските чиновници, чиято единствена парола е: „В живот и смърт - за нашата Родина Германия и за водача ни Адолф Хитлер”!

Духът на новото управление и единството на Райха

Денят 30 януари 1934 година ще влезе в историята на германския народ не само, като ден, в който ние всички с задоволство можем да хвърлим поглед назад върху една извънредно плодovита и успешна година, но същевременно и като начало на едно, ако Бог иска, благодатно развитие, защото вчeра приетият в Райхстага, въз основа обясненията на Фюрера и Райхсканцлер „Закон за новото устройство на Райха” ще донесе на германския народ най-после дълго жадуваното и очаквано обединение.

От както германците съществуват, от тогава е и копнежът на германеца за обединена държава. И въпреки това, в продължение на повече от хиляда години, това желание на германския народ е било реализирано само веднъж. През времето на кайзерите на саксонците и франките съществуваше силна, сплотена, национална германска държава, която беше напълно в състояние да брани границите си от неприятеля, а в вътрешността да поддържа ред и мир. Но този германски Райх просъществува едва двеста години. Още през царуването на Хоенщауфените, въпреки всички външен блясък, започва бавният упадък и разложение на тази империя, чието разпадане стигна до наши дни. Кайзерите отдаваха много по-голямо значение на короната на римската империя, отколкото на германското си царство. Те прахосваха силите на германския народ във все нови и нови войни с папите, с Италия и всички останали противници, които оспорваха мощта им. Те жертваха германския народ и битност за някаква имперска корона, която им придаваше само външен блясък, но не и сила, която те да могат да употребят в полза на народа си. Във вътрешността князе и духовенство използваша постоянното отсъствие на императора, за да засилят своето влияние и мощ. Колкото по-силна ставаше властта на отделните князе, толкова повече отслабваше значението на императора. За да могат да запазят своята власт и за да попречат на имперската власт, германските князе отидоха до там, че провъзгласяваха за германски императори чужденци. Само един поглед върху средновековната карта на Германия ще ни покаже, колко разпокъсан и поделен е бил тогава Райхът. Народът трябваше да понася последиците от това. Германската земя стана арена на европейски войни. Испанци, шведи, унгарци, французи, турци и чехи водят неспирни, кървави борби на германска територия и причиняват ужасни опустошения. Развалините на германски замъци, градове и села и до днес свидетелстват за това, колко тежко и горчиво германският народ е трябвало да плаща за враждата и користолюбieto на своите управници. Чумата и други заразни болести унищожаваша най-цветущо и жизнено германско население. В 1805 г., под натиска на Корсиканския завоевател, рухна този призракен Райх.

Върху създаденото от великите пруски крале, особено от Фридрих Велики и върху жертвите, които понесе пруският народ в освободителните войни, Бисмарк изгради втория Райх. Ние днес много добре знаем какво значеше това в германската история. Вторият Райх беше мощен, зачитан и уважаван от всички и бе отчасти задоволил старата германска мечта, но не я беше напълно завършил. Ще изменим на историческите си задачи, ако премълчим грешките и слабостите на този втори Райх. Той остави непокътнати границите на отделните държави, които се намираха в него и които бяха начертани от войни или женитби между коронованите глави, но не и от населението, областите или пък стопанското положение. Съюзените държави запазиха принципно самостоятелността си, а това бе в голям ущърб на Райха. Най-голямата

грешка, обаче, на втория Райх бе тази, че той не можа да разбере и не успя да обедини масите на германското работничество и в едно с германското селско население, да създаде от тях носители на новата държава. От тази грешка на 9 ноември 1918 година се разби и пропадна вторият германски Райх.

След загубена война, една революция *само тогава намира* своето историческо оправдание, когато се прави с оглед да се обхване цялата сила на народа, за да се наложи той и да се противопостави безпощадно на всичко, което пречи за реализирането на великите идеи и за новото устройство на държавата. Онези, които проведоха ноемврийската революция нямаха понятие от такива идеи. Крайният резултат на тази ноемврийска революция беше туй, че държавната власт пропадна в ръцете на един малка, чужда на расата ни и народа ни прослойка, която мислеше само за себе си и за облагите си, но не и за народа. Тя се обогатяваше, а народът гладуваше. Без достойнство и пълзлива към външните неприятели, тя потъпкваше най-брутално всеки опит за освобождаване от това положение. Цели 14 години германският народ понасяше последиците от тази ноемврийска революция. Корупция, предателство, унижения след унижения характеризират Голготата на Германия през последните години. Имаше даже време през това управление, когато дори и *единството на германския народ беше застрашено*. Някои от германските страни дори мислеха за отцепване от Райха и със сепаративната си политика караха света да мисли, че германският Райх е разединен и на път към разпадане.

В това време скромният германец Адолф Хитлер поведе героичната си борба за душата на германския народ. Четиринадесет години поред, неуморно, напук не всяка съпротива, твърд, жилав и непоколебим, той пробуждаше германския народ и му вдъхваше отново вяра в себе си, в силата и бъдещето му.

Неговият повик бе чут. Движението му с всеки нов ден нарастваше, докато най-после, през 1933 година, съдбата короняса борбата му. Днес, без да преувеличаваме ни най-малко, можем да твърдим, че през тази изтекла година бе извършена огромна работа. Целият германски народ е пропит от новата вяра и работи с надежда и доверие за изграждането на Третия Райх. Невъзможно е, в това кратко изложение, да се обгърнат и изложат всички дела на Адолф Хитлер. Ще спомена само за борбата с безработицата, за освобождаването на селяните, за вграждането на германския работник в държавата, за огромната работа на вътрешно прочистване, за здравното законодателство, което е от такова голямо значение за нашия народ, за достойното отстояване на нашата чест и права по отношение на външната ни политика и всеки ще се съгласи, че само за тази единствена година се е постигнало много, много повече, отколкото през четиринадесетте години преди това.

Най-голямото постижение на Фюрера, безспорно, е *обединяването, спояването на германския народ в една единна нация!* Партиите изчезнаха, след като в продължение на 14 години разединяваха народа и тъпчеха достойнството му. Изчезнаха и парламентите, чиято задача бе само дрызги и рушене. Народ и държава днес са едно цяло! За пръв път от стотици години насам в Германия цари разбирателство и единство между народ и държавно ръководство. Въпреки всички спънки и трудности, Адолф Хитлер създаде нацията в Германия, нещо, което се смяташе за немислимо. Днес и най-скромният човек от народа се чувства не само като *равноправен* гражданин, но и като отговорен за съдбата на Германия! Не някакво си малцинство е носителят на държавната власт, а *целият германски народ*. Това е великото, което създаде нашето

време: Да имаш в лицето на всеки германец сътрудник, който с най-добрите си сили работи в своята област за възстановяването и изграждането на Германия.

Много ясно, че това ново единство в германския народ има нужда и от нови външни форми. Тъй като днес партиите и парламентите са съвършено излишни, така трябва да бъдат съборени и последните прегради, които спъват абсолютното обединение на всички германци.

Историческата мисия на нашето време е създаването на мощна, единна, национална държава на мястото на досегашната съюзена държава.

Държави и граници между отделните страни, в досегашния смисъл на думата, не съществуват вече в Германия! През нощта на 12 ноември 1933 г. германската младеж даде израз на народната воля, като премахна спонтанно всички гранични стълбове между отделните германски страни. Никой не може да отрече културното и историческо значение на съюзените държави. Националсоциализмът, който се корени в традицията, последен би сторил това! Но и много естествено е, че новото време изисква и нови изразни форми. Невъзможно е, при чудната вътрешна сплотеност на германския народ, при пълното духовно преобразуване на германеца, да бъде запазена разпокъсаността на територията, която датира още от средните векове. Искаме ли, както и самият народ миналата година на 12 ноември доказва това, силна единна национална държава, то не бива от пиетет, сантименталност или навик да държим на форми, които принадлежат на други условия и чието време отдавна е минало. Те днес дори биха могли да послужат за примамка на противонародни, монархически, партийни домогвания.

Тази народна воля, която днес търси да се оформи, отговаря напълно на прастария, хилядогодишен копнеж на германеца за силна, единна държава. Законът за възстановяването и новоизграждането на Райха дава държавноправният израз на тази воля.

Член първи от този закон определя, че се премахва народното представителство в отделните германски страни. Така се узаконява положението, което съществува от 14 октомври 1933 год. Разтурянето на Райхстага на 14 октомври 1933 год. даде незабавното разтуряне и на всички останали парламенти. Не се направиха нови парламентарни избори. С премахването на парламента, страните загубиха суверенитета си, след като още в 1918 год. бяха премахнати техните първоначални изразители на суверенитета им - князете.

Базирайки се на това постановление, член втори от гореспоменатия закон гласи, че *всички царски права на страните преминават върху Райха и техните правителства се подчиняват на правителството на Райха*. Ваймарската конституция премахна династиите, значително ограничи правата на съюзените държави, дадени им от Бисмарковата конституция, но все таки им предостави, в известна степен, самостоятелна държавна власт. От днес нататък не съществува вече никаква отделна самостоятелност. Носител на цялата държавна власт е изключително Райхът.

Единството в националната воля отговаря напълно на единството в държавното ръководство. С това се затварят на вечни времена вратите за каквито и да е сепаративни и федеративни стремежи и домогвания. Макар че практически за

провеждането на този закон ще са необходими още дълги години, фактически Германия се превърна от съюзена държава в единна държава. Правителствата на страните от днес са само изпълнителни органи на Райха. Те запазват компетентността си, обаче, се задължават да провеждат разпоредбите на Райха. Член 4 и 5 от закона дава по-нататъшното органическо развитие на административната дейност.

Законът за държавните наместници оставя открит въпроса за служебният контрол над държавните наместници. Член 3 от този закон предоставя контролът на съответния имперски министър на вътрешните работи. Този контрол се простира и върху издаването на специални и общи разпоредби.

Според тъй наречения закон за пълномощия от 24 март 1933 год., на имперското правителство се дава правото да издава и закони, които променят постановленията на конституцията, с някои малки ограничения. Законът за новоизграждането на Райха от 30 януари 1934 г. премахва тези ограничения и дава неограничена власт на имперското правителство по отношение конституционното изграждане на Третия Райх. От 30 януари 1934 год. този закон е в сила. С този закон на имперското правителство, по волята на германския народ, се дават права, каквито до сега не е имало никое друго правителство. Вярно на волята си да служи само на Германия, имперското правителство ще използва този закон *само в служба на народа и родината*. Въз основа на този закон, правителството ще вземе всички мерки, които са необходими за изграждането на Райха и които напълно отговарят на вътрешната промяна, станала в германския народ. Във всичките свои дела, правителството ще се води от *дълбокото морално чувство на отговорност пред миналото, настоящето и бъдещето на германския народ!* Всички онези мъже, които работят за създаването на Третия Райх под гениалното ръководство на Адолф Хитлер, не желаят нищо за себе си. Те се чувстват, както едно време великият пруски крал, само като първи служители на държавата. И понеже народът ги е повикал, те ще работят само за него и за неговите по-светли бъднини.

Към народа се обръщам с апела да поддържа и за в бъдеще пак така вярно и твърдо Фюрера и неговото правителство, както през изминалата година.

Нашето поколение е предопределено да създаде, най-после, единна национална държава. Ние трябва да създадем и предадем на идното поколение това, което нашите бащи не можаха да създадат! Нека се чувстваме щастливи, че съдбата ни е намерила достойни за изпълнението на тази огромна задача. И нека напълно съзнаем, че с днешния ден почва нова ера в германската история, която едва по-късно, поколенията след нас, ще могат достатъчно да преценят. Обръщам се към вас с молба да съдействате за реализирането на това чудно дело. Оставете миналото. Нека погледът ви с вяра и чувство на дълг бъде отправен само към бъдещето! Бъдете горди, че живеете в едно такова велико време, че сте предопределени да съдействате за оформяването на новата германска съдба. Бъдещето на Германия има нужда от сътрудничеството на всички! И всеки, който обича и лелее за Германия, трябва да даде всичките си усилия, за да се завърши това дело за доброто на германския народ.

Преди петнадесет години Фюрерът, начело само на шестима души, започна героичната си борба с твърдата вяра в мощта на Германия и безсмъртния живот на германския народ. Днес, пред прага на една нова историческа епоха, неговият принцип,

както и този на правителството му, е същият, както тогава: Германия и над всичко Германия!

Германското общинско устройство

Райхът е закрила и подслон за германския народ. Съдбата на германците е в пълна зависимост от неговата мощ и сила, от възхода или упадък му. От тук и искането на Националсоциалистическата партия всеки германец да допринесе своето, за да стане Райхът неразруσιμο убежище за нацията. Фюрерът постави като върховна цел на Националсоциалистическото движение Германия да стане една държава на чест, свобода и справедливост. Партията е носителката на новото устройство на Третия Райх.

В стремежа си да изпълни хилядогодишната мечта на германския народ: да създаде единна национална държава, имперското правителство създаде ново законодателство за устройството на германските общини, които са от голямо жизнено значение за целия обществен живот въобще.

Самоуправлението на общините преживя, преди вземането на властта от националсоциалистите, тежка криза. Покрай стопанските и финансови затруднения, които измъчваха общините, разложението на цялата либерално-демократична система разруши чувствително основите на редовната администрация на самоуправителните тела. Общините станаха арена на класови борби. Когато правителството на Адолф Хитлер пое властта, безброй много общини бяха пред организационен, финансов провал.

Това състояние, обаче, не даде повод на националсоциалистическата държава да премахне общинското самоуправление, а напротив, да се заеме с редица отделни мерки да поправи това положение и да заздравя финансово и административно общините. Защото националсоциализмът признава държавно-политическия смисъл на самоуправлението. Общинската администрация е онова стъпало от държавното управление, което е най-близко до народа. Общинската администрация трябва да израсне из самия народ и така да привлече най-ценните и важни сили за работата по изграждането на Райха и администрацията. Затова трябва да се запази общинското самоуправление, а също и почетната работа на всички, които са готови да работят за делото. Опитът от миналото ни показва, че бе необходима следната реформа в самоуправлението на общинската администрация:

1. Преустройство на административната форма на общините, с оглед и на положението и функциите на Националсоциалистическата партия в Националсоциалистическата държава;
2. По-здравео вграждане на общините в администрацията на държавата;
3. Създаване ред в общинските финанси и в контрола на общините;
4. Обобщаване на общините в по-дееспособни съюзи;
5. Осигуряване единство в локалната администрация.

Тъй като националсоциалистическата държава отхвърля парламентарно-демократичния принцип на администрацията, който изключва отговорността на отделната личност, трябваше да се проведе и в общинското самоуправление принципът на неограничената отговорност на водача. Това беше много необходимо, понеже точно в градовете и общините демократичната машина на гласоподаването бе създавала бягство от отговорности и партийна корупция; само в двете години от вземането на властта от

националсоциалистите практически се доказва годността на поставената на водаческия принцип административна реформа. Тя осигури едно бързо и стегнато административно ръководство и обширна отговорност. Парламентаризмът напусна завинаги общините. С това, разбира се, не се изключва съдействието на гражданството в самоуправата на общините. Само че общинските съветници не са вече самостоятелна представителна корпорация с контролни права спрямо ръководителя на общината, а сътрудничат, заедно с него, за постигане на общите цели. Ръководителят на общината се назначава от държавата, в съгласие с Националсоциалистическата партия. Той трябва да се радва на доверието на Партията и държавата и с ръководството и работата си да спечели верността на съидейниците си. Държавата контролира делата на общинския ръководител. Той отговаря пред Партията, която представлява народа и отговаря пред него за всички дела от публично-правен характер. Тя е и която назначава общинските съветници из съответните граждански кръгове да подпомагат, като съветници, общинския кмет.

Вграждането на общината в държавата се изразява в това, че държавата назначава ръководните общински чиновници и упражнява голям контрол, особено относно стопанското ръководство на общините. По такъв начин държавата е осигурена, *че общините се управляват съгласно целите на държавното ръководство.*

Законът за общините създава възможността за разумно и целесъобразно управление на общините, като ги обобщава в съюзи или образува общи учреждения и с това опростява и поевтинява администрацията от една страна, а от друга - повишава производителността им.

Този закон цели най-широко единство в мастната администрация и с това дава възможност на общините да обобщят намеренията и планове на разните централни инстанции и да насочат волята и стопанската мощ на населението към изпълняване на обществените задачи.

Германският закон за общините, който дава едно щастливо разрешение на съдействие между Партия и държава, е един важен основен стълб в новоизграждането на Райха. Той доказва как държавната идея на Фюрера се покрива с идеите на великия основател на германското самоуправление - барон фон Щайн. Тук, както и там, моралното схващане за държавата ръководи всички дела. Самоуправлението в държавата на Адолф Хитлер не е някакво чуждо тяло, а основна клетка в държавния организъм и получава разпоредбите за задачите, които има да изпълнява, направо от Националсоциалистическата партия, която създаде държавата, с чиято съдба неразривно е свързана.

***Реч на имперския министър на вътрешните работи д-р Фрик
по случай конференцията на Националсоциалистическия
Съюз за Физическо Възпитание,
състояла се на 15 януари 1939 год.***

Другари от Националсоциалистическия имперски съюз за физическо възпитание! Почитаеми гости!

На 21 декември миналата година Фюрерът обяви Германския имперски съюз за физическо възпитание за националсоциалистически имперски съюз. С това Фюрерът завърши едно развитие, което, само за шест години, от една бъркотия организира едно стройно цяло.

Когато през 1933 година националсоциализмът пое управлението, свари германската гимнастика, това тъй ценно средство на политическо ръководство и народно укрепване, разпокъсана в стотици и стотици дружества и съюзи, които работеха едно до друго, а често и едно против друго. Либералистичната държава, сама играчка в ръцете на партиите, бе дала неограничена свобода и самоуправа на тези организации. Националсоциалистическата държава, в съгласие с Партията, която я представлява, още от самото начало възнамеряваше да организира, да поощри, ръководи и контролира физическото възпитание, като много важна съставна част от народното възпитание.

Изхождайки от тази основна идея, аз, със съгласието на Фюрера, натоварих през пролетта 1934 год. партиеца фон Чамер унд Остен, със задачата, като имперски спортен ръководител, начело на гимнастическото и спортно движение, да се заеме с единната организация на физическото възпитание в целия Райх. В изпълнение на тази задача той създаде най-голямата единна спортна организация в света. Националсоциалистическата държава, отговаряйки на нуждите на тази стегната самоуправителна организация на германския спорт, създаде службата за имперския спорт и спортното отделение в моето министерство, както и имперската академия за физически упражнения. Със създаването пък на спортния плац в Берлин и с постоянната материална поддръжка, държавата осигури напълно подпомагането и поощряването на физическото възпитание в Райха.

Тези организационни постижения, обаче ако и да обхващаха милиони гимнастици и спортисти, нямаше да имат никакво значение, ако не ни се беше отдало да дадем на германското гимнастическо и спортно движение новия дух и вътрешен подтик. В чужбина не липсваха гласове, които твърдяха, „че създадената в националсоциалистическа Германия, с желязна ръка и с големи материални средства казармена организация на германското физическо образование” ще се провали най-късно по време на олимпийските игри, състояли се през 1936 год., понеже там постиженията не зависят от командата. Ние не мислехме така и олимпиадата през 1936 година оправда очакванията ни. Ние знаехме, че това ще бъде така още преди 1936 год. и след олимпийския успех не променихме мнението си. Също така не забравихме, че много по-ценно от всякакви олимпийски постижения е да се спечелят широките народни маси за физическото възпитание. Тази огромна задача - да се изгради една общност на физическото възпитание, обхващаща и последното село, да се задържи така всеки германец, всекидневно да му се вдъхва бодрост и сила, превъзхожда силите на една

чисто самоуправителна организация, превишава дори - аз не се поколебавам да го заявя - силите на държавата. Държавата би схванала погрешно целите и задачите си, ако би искала да създаде само със закони, наредби и финансова поддръжка едно народно движение, а за такова става дума в случая. Ръководното преодоляване на тази грандиозна задача: да се превърне германския народ в „народ на физическите упражнения“, има нужда от онзи динамичен фактор, който нашият Фюрер даде на Националсоциалистическото движение. От друга страна, би било изоставяне на националсоциалистическа строителна работа и отричане от ценен опит, ако създаденият след дългогодишни мъки единно организиран апарат на Германския съюз за физически упражнения отново би бил разцепен и разединен. Единственото правилно и от Фюрера одобрено разрешение бе, да се превърне Имперският съюз за физическо възпитание в общност за физическото възпитание на германския народ и да ѝ се осигури ръководството и закрилата на Националсоциалистическата работническа партия, в лицето на Националсоциалистическия имперски съюз за физическо възпитание.

Националсоциалистическата държава прие с готовност това разрешение. Физическото възпитание на германския народ е и остава една от най-важните задачи на националсоциалистическата държава. Тъй като политическото ръководство и политическата защита на този съюз е предоставено напълно на Партията, за в бъдеще задачата на държавата и нейните органи ще бъде да създава външните предпоставки и средства, необходими за дейността на съюза.

Както Партията за в бъдеще дава гаранция за единството в политическото ръководство на физическото образование и възпитание, така и държавата гарантира единството в поощрението му. Това не значи само осигуряване на необходимите средства и поддръжки. Отнася се също и до даване на разположение държавни места за построяването на гимнастически и спортни игрища и за създаването на необходимите гимнастически салони. Спортната служба, създадена със специален указ на Фюрера и облечена с широки права, ще развие за в бъдеще ползотворна дейност.

Вие, драги партиецо фон Чамер унд Остен, сте отговорен пред мене, в качеството си на държавен секретар, за всичко, извършено в държавния сектор. Днес искам специално да ви подчертая и ви уверя, че вие и за в бъдеще можете напълно да разчитате на моята подкрепа и на моето пълно доверие. Същевременно, използвам тук случая, за да ви изкажа моята най-сърдечна благодарност за вашата досегашна предана работа. Благодарение доверието на Фюрера, на вас се предостави и провеждането на политическото ръководство и на контрола над физическото възпитание на германския народ. Зная, че вие и за в бъдеще ще изпълните възложените ви задачи с присъщите вам енергия и внимание.

В Националсоциалистическия имперски съюз за физическо възпитание с организирани всичките гимнастици и спортисти от имперските области на стария Райх, от Австрия и Судетските земи. Благодаря на целия тук събран ръководен щаб, а също и на милионите верни съидейници за предаността и служебната верност, която те доказаха в тежките години на изграждане идеалите на германското физическо възпитание. Моите най-горещи благопожелания и обещание на неразривно другарство ще придружават всяка стъпка от дейността на тази общност в служба на народа и на Фюрера ни Адолф Хитлер.

Нова Європа

